

**Når kompasset peger i flere retninger -
En kvalitativ undersøgelse af politiansattes
risikoforståelse i arbejdet med
risikovurderingsværktøjet SARA:SV**

Navn: Maia Bang

Uddannelse: Kandidat i socialt arbejde

Uddannelsesinstitution: Aalborg Universitet

Modul: 4, kandidatspeciale

Vejleder: Merete Monrad

Anslag: 153.624

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Abstract	3
Kapitel 1: Indledning og problemfelt	4
1.1 Organisering af politiets styrkede indsats mod vold i nære relationer	6
1.2 Risikovurderingsværktøjer	7
1.3 SARA:SV	7
1.4 Psykisk vold og de magtfulde få	8
1.5 Det professionelle skøn	9
1.6 Problemformulering	10
Kapitel 2: Metodeafsnit	10
2.1 Baggrund for undersøgelsen:	10
2.2 Litteraturgennemgang	11
2.3 Videnskabsteoretisk afsæt	13
2.4 Indledende overvejelser	14
2.5 Design af undersøgelsen:	15
2.6 Vignetundersøgelse	17
2.7 Kvalitativ interviewmetode	22
2.8 Brug af AI	28
Kapitel 3: Analyse af data	28
3.1 Analysestrategisk tilgang	28
3.2 Induktiv og hermeneutisk tilgang	28
3.3 Kodning og meningskondensering	29
3.4 Tematisering og analytisk anvendelse	30
3.4 Fleksibel analysestrategi	31
3.5 Metodekritisk refleksion	31
Kapitel 4: Teoriafsnit	32
4.1 Mobilisering af viden og dømmekraft (Møller)	32
4.2 Dømmekraftens former (Juul & Højlund)	32
4.3 Skøn og praktisk ræsonnement (Molander & Grimen)	33
Kapitel 5: Fund	34
5.1 Institutionelle betingelser for risikovurdering og faglig dømmekraft	34
5.1.1 Politisk og økonomisk styring: Risikovurdering som styringsteknologi	34
5.1.2 Institutionelle rammer	37
5.1.3 Et skifte i mindset – fra efterforskning til forebyggelse	37
5.1.4 Organisatoriske forskelle – struktur og samarbejde	38

5.1.5 Ressourcer, prioriteringer og dømmekraft i risikovurderingsarbejdet.....	40
5.1.6 Konklusion.....	42
5.2 Hvad påvirker og former politiansattes risikoforståelse og fastsættelse af risikoniveau?	42
5.2.1 Fund fra casen.....	43
5.2.2 Spændet i Risikovurderingerne	43
5.2.3 Hvad tillægges betydning i risikovurderingen?	45
5.2.4 Opsamling.....	49
5.3 Risikovurderingsværktøjet SARA:SV	49
5.3.1 Den sorte boks og det praktiske ræsonnement.....	49
5.4 Indsamling og filtrering af information – inputfasen	50
5.4.1 Vurderingen af voldsudøveren – normativ fortolkning og fremtidsscenarier	51
5.4.2 Vurderingen af den voldsudsatte – sårbarhed, rationalitet og tillid	52
5.4.3 Samtalen med udøveren – dilemmaer og strategier	52
5.4.4 Opsamling: Skønnet som risikoproducerende praksis.....	53
5.5 Vurdering af risikofaktorer og opstilling af risikoscenarier - Den sorte boks.....	54
5.5.1 Fravær og nærvær – forskellige skøn i spil	54
5.5.2 Vidensformer og vurderingspraksis	55
5.5.3 Kombination og sandsynlighed – ikke isolerede faktorer	57
5.5.4 Når interaktionen former risikoforståelsen.....	57
5.6 Risikoscenarier: Mellem fiktion og faglighed.....	59
5.7 Output: planlægning af risikohåndtering og fastsættelse af risikoniveau.....	61
5.7.1 Ressourcernes betydning for risikovurderingen.....	62
5.7.2 Når ansvaret bliver styrende for risikoforståelsen	63
5.7.3 Risikohåndtering: iværksættelse af sikkerhedstiltag	64
Kapitel 6: Diskussion.....	65
Kapitel 7: Konklusion.	67
Kapitel 8: Perspektivering	69
Litteraturliste	70

Forord

Dette speciale var ikke blevet til uden de 4 politidistrikter der velvilligt stillede deres viden til rådighed, så stor tak til dem for at deltage og bidrage til kvalificering af denne undersøgelse.

Derudover skal der lyde en stor tak til min fantastiske vejleder Merete Monrad for altid kyndig sparring og vejledning, for opbakning og støtte. Af hjertet tak.

Abstract

This thesis explores what shapes and influences police professionals' risk assessments when using the structured professional judgment tool SARA:SV (Spousal Assault Risk Assessment – Short Version) in cases of intimate partner violence. Based on qualitative interviews with police employees from various professional backgrounds – including social workers, psychologists, and police officers – the study investigates how a specific risk level is determined and how professional discretion unfolds in practice.

The analysis demonstrates that risk assessment is far from a neutral or purely technical activity. Rather, it is embedded in complex organizational structures and governance logics, where political and administrative expectations are translated into everyday practice through the tool as a form of governing technology. Professional judgment is shaped in interaction with colleagues, leadership, and institutional routines – rather than through isolated, linear reasoning. Under time constraints and in complex cases, practitioners act pragmatically and improvisationally in the tension between prevention goals and operational demands.

The empirical data reveal significant variation in how identical information is interpreted and weighted. This highlights that risk assessment is not a mechanical or standardized process, but an active interpretive practice shaped by experience, norms, and professional rationales. Risk is constructed through this discretion – for instance, in the evaluation of the victim's psychological presentation and perceived agency, which may lead to very different outcomes.

Tacit knowledge and experience also play a crucial role in the selective gathering and interpretation of information. Assessments of the perpetrator are influenced not only by prior violence but also by normative assumptions about personality and intent. Similarly, interpretations of the victim's behavior and vulnerability may result in pathologization or mistrust of their own risk perception. As

the discussion highlights, these subjective elements can create blind spots – particularly when the perpetrator is not actively involved in the assessment.

The relational encounter with both victims and perpetrators is central to how risk is understood. Despite SARA:SV's ambition to provide objective structure, risk assessment emerges in practice as a sensory and emotional interaction, where trust, atmosphere, and professional intuition activate discretion and shape the final judgment.

Many professionals view the risk scenarios in SARA:SV as the most problematic component – often perceived as artificial, frustrating, and disconnected from concrete case knowledge. In urgent situations, some choose to prioritize experience and intuition over scenario-based reasoning. This points to a fundamental tension between demands for standardization and the complexity of practice, where assessment is better understood as contextual judgment than as a linear process.

Uncertainty also plays a central role. Limited information or lack of knowledge about the perpetrator can create professional blind spots, sometimes leading to elevated risk levels as a precaution, or to lower ones as a strategy to buy time. As the analysis and discussion demonstrate, risk assessment also operates as a way of managing organizational pressure, balancing objectivity with strategic concerns.

In sum, the study shows that risk assessment with SARA:SV is a socially and institutionally situated practice. Professional discretion unfolds in a complex interplay of governance, experience, and relationships. The tool functions less as an automatic decision-maker and more as a framework that legitimizes an already activated professional evaluation

Kapitel 1: Indledning og problemfelt

Selvom vold i nære relationer i dag betragtes som en alvorlig samfundsudfordring, har dette ikke altid været tilfældet. Tidligere blev denne form for vold i Danmark ofte omtalt som “husspektakler” og blev betragtet som private konflikter, som myndighederne i vid udstrækning undlod at gribe ind i (Baumbach & Linde, 2024, s. 22-23). Først i 1990'erne begyndte politiets tilgang gradvist at ændre sig, særligt som følge af rigsadvokat Asbjørn Jensens initiativer. Her blev der fastlagt nye retningslinjer, som gjorde det klart, at vold i hjemmet er en kriminel handling, der kræver efterforskning – uanset hvem der indgiver anmeldelsen (ibid).

Sideløbende med denne ændrede praksis opstod der en bredere politisk interesse for at styrke indsatsen mod vold i nære relationer. På nationalt plan blev området prioriteret af skiftende regeringer (Seidelin, 2022, s. 11-12), og internationalt blev staters forpligtelse til at bekæmpe vold mod kvinder formelt anerkendt med vedtagelsen af Istanbulkonventionen i 2010. I Danmark medvirkede Mary Fondens engagement fra 2017 til en fornyet politisk bevågenhed, mens lovgivningen i de senere år er blevet udvidet med kriminalisering af psykisk vold i 2019 og stalking i 2022. (ibid) Pandemien i 2020 satte yderligere fokus på de risikofyldte situationer, som mange voldsudsatte befandt sig i under nedlukningerne (Danner, 2022).

Samtidig voksede erkendelsen af, at vold i nære relationer ikke kun rammer kvinder. Mandecentret, der blev etableret i 2006, arbejdede aktivt for juridisk ligestilling i de lovgivningsmæssige tilbud til voldsudsatte. Dette arbejde kulminerede i en lovændring i juli 2024, hvor mænd og kvinder på krisecentre fik adgang til de samme støttetilbud (Mandecentret, 2024).

Den øgede opmærksomhed rettet mod partnervold og -drab kan blandt andet forstås i lyset af, at partnerdrab udgør den største enkeltstående drabstype i Danmark og tegner sig for cirka hvert fjerde drab (Baumbach, Minke & Søberg, 2024, s. 292). I gennemsnit dræbes årligt otte kvinder og to mænd af deres partner i Danmark, og selvom der kan være udsving fra år til år, har dette tal været relativt stabilt over en længere årrække (Justitsministeriet, 2024, s. 49). Dansk forskning viser desuden, at der i 75 % af partnerdrabssagerne har været psykisk vold forud for drabene (Vaaben & Thomsen, 2023, s. 99). Dette understøttes af international forskning, som bekræfter sammenhængen mellem eskalering af vold over tid og risikoen for partnerdrab (ibid). Den eksisterende viden på området har ført til en øget politisk bevidsthed om vigtigheden af at forebygge partnervold for dermed at kunne forebygge partnerdrab.

Denne erkendelse afspejles i regeringens seneste handlingsplan: *Handlingsplan mod partnervold og partnerdrab 2023-2026*. Planen understreger samfundets ansvar for at forebygge partnervold og -drab og retter samtidig et skærpet fokus mod gerningspersonens adfærd og muligheder for forandring.

Den øgede opmærksomhed på forebyggelsestiltag har i stigende grad ført til en interesse for risikobaseret opsporing, hvilket blandt andet kommer til udtryk i forventningen om, at politiet, sundhedsvæsenet og kommunerne arbejder risikoorienteret i deres tilgang til vold og drab i nære relationer (Regeringen, 2022).

1.1 Organisering af politiets styrkede indsats mod vold i nære relationer

Forskning både nationalt og internationalt har påvist, at retssystemet står over for betydelige udfordringer i håndteringen af sager om psykisk vold (Løwenstein, 2023; Smith, 2021). En central problematik er vanskeligheden ved at identificere, dokumentere og retsforfølge psykisk vold, hvilket har skabt behov for en mere systematisk og specialiseret tilgang i myndighedernes arbejde.

Som led i politiets flerårsaftale for 2020-2023 blev der derfor stillet krav om en styrket indsats med henblik på at optimere vidensgrundlaget og forbedre sagsbehandlingen i praksis (Baumbach, Minke & Søberg, 2024: 429). I tråd med denne målsætning blev der i 2021 etableret specialiserede enheder i alle 12 politikredse, kendt som SVÆV-teams, som har til opgave at håndtere sager vedrørende Stalking, Voldtægt, Æresrelaterede konflikter og Vold i nære relationer.

Disse teams består af nøglepersoner med forskellige faglige baggrunde, herunder socialrådgivere, psykologer og politiassistenter, som har gennemgået specialiseret uddannelse. Den tværfaglige organisering har til formål at styrke den faglige indsigt i de komplekse voldsdynamikker og sikre en helhedsorienteret tilgang til både efterforskning og forebyggelse. Dette skal bidrage til at reducere risikoen for eskalation af vold, herunder tilfælde af dødelig vold (Politiets årsberetning, 2021; Årsplan, 2022: 37).

I erkendelsen af, at vold i nære relationer er et komplekst fænomen, der kræver særlige metoder til opsporing, trusselsvurdering og forebyggelse, har der fra politisk side været fokus på udvikling og implementering af standardiserede risikovurderingsværktøjer. Disse værktøjer skal anvendes systematisk i alle sager, hvor der er en erkendt voldsproblematik, for at sikre en større grad af ensartethed i sagsbehandlingen og en mere fagligt funderet vurdering af risiko så eskalering af volden og recidiv kan forebygges (Lev Uden Vold, 2019: 20, fra handlingsplan til praksis, 2023: 10).

I Danmark findes flere risikovurderingsværktøjer, men i politiets arbejde med stalking, vold i nære relationer og æresrelateret vold anvendes aktuelt tre: **SAM**, **SARA:SV** og **PATRIAK**. Anvendelsen af disse værktøjer kræver særlig certificering (Lev Uden Vold, 2019).

1.2 Risikovurderingsværktøjer

Formålet med en risikovurdering er at forebygge eller minimere forekomsten af sociale problemer eller skadelige tilstande hos individer og i samfundet. Risikovurdering indebærer en systematisk vurdering af sandsynligheden for, at en given begivenhed indtræffer, med henblik på at implementere målrettede indsatser, der kan reducere denne sandsynlighed. Risikovurderinger baseres ofte på strukturerede risikovurderingsværktøjer, som gennem en række variabler estimerer en prognose – også kaldet et risikoniveau – for, at et givent fænomen vil opstå (Ejrnæs, 2007).

De risikovurderingsværktøjer, som dansk politi anvender i sager om vold og drab i nære relationer, bygger på en teoretisk og empirisk funderet tilgang baseret på eksisterende forskning om risikofaktorer for vold og drab i nære relationer (Lev Uden Vold, 2019). Værktøjerne fungerer som strukturerede redskaber til at identificere og vurdere relevante risikofaktorer i en konkret sag og understøtter politiets professionelle skøn i vurderingen af, hvilke forebyggende foranstaltninger der bør iværksættes.

Ifølge Lev Uden Vold (2019: 22) kan risikovurderingsværktøjer:

"understøtte fagpersonens professionelle skøn med nogle retningslinjer til at vurdere risiko for gentagen vold, planlægge sikkerhedsforanstaltninger samt danne grundlag for at vurdere den videre indsats over for den voldsudsatte og eventuelt voldsudøveren."

1.3 SARA:SV

Dette speciale fokuserer på risikovurderingsværktøjet SARA:SV (*Spousal Assault Risk Assessment – Short Version*), som er en forkortet udgave af det oprindelige *Spousal Assault Risk Assessment* (SARA), som er udviklet i Canada af Randall P Kropp & Stephen D. Hart til at risikovurdere borgere der oplever partnervold (Kropp & Hart, 2022, socialstyrelsen) SARA:SV blev taget i brug af dansk politi i 2016 (Rasmussen, S., & Dam, S., 2020:18) og er det værktøj, der aktuelt anvendes til at vurdere risikoen for gentagen og dødelig partnervold i sager om vold i nære relationer.

Efter implementeringen af SARA:SV i dansk politi er en mere omfattende udgave, SARA:SV3, blevet udviklet. Denne version er dog ikke taget i brug af politiet, sandsynligvis fordi den er mere omfattende og dermed vurderes til at være mere ressourcekrævende (Lev uden vold, 2019)

SARA:SV er opbygget omkring en tjekliste med 15 risikofaktorer, der struktureres i tre centrale kategorier, hvor både den voldsudsattes oplevelse og vurdering – enten alene eller i samspil med voldsudøverens udsagn – inddrages (ibid):

1. **Karakteren af volden** (5 risikofaktorer)
2. **Voldsudøverens risikofaktorer** (5 risikofaktorer)
3. **Den voldsudsattes sårbarhedsfaktorer** (5 risikofaktorer)

I praksis indebærer anvendelsen af SARA:SV en systematisk proces, der består af følgende fem trin (Lev Uden Vold, 2019):

1. Indhentning af grundlæggende sagsoplysninger.
2. Vurdering af risikofaktorer: Identifikation af relevante faktorer samt eventuel tilføjelse af kontekstspecifikke elementer.
3. Opstilling af fremtidige risikoscenarier: Estimering af de mest sandsynlige udviklingsforløb.
4. Planlægning af risikohåndtering: Udvikling af strategier til at minimere risikoen.
5. Samlet vurdering af den overordnede risiko i sagen samt anbefaling af relevante indsatser.

Risikovurderingsværktøjer spiller således en central rolle i politiets arbejde med at identificere og vurdere risikoen for vold i nære relationer.

1.4 Psykisk vold og de magtfulde få

Vold generelt – og i særdeleshed psykisk vold – er et komplekst og udfordrende fænomen at arbejde med (Baumbach, Minke & Søberg, 2024: 329). Denne kompleksitet afspejles også i retspraksis, hvor der siden kriminaliseringen af psykisk vold i 2019 kun er afsagt et begrænset antal domme (Vaaben&Thomsen, 2023: 98)). Dette understreger de udfordringer, politiansatte i de specialiserede teams står over for i sager om psykisk vold, herunder vanskelighederne ved at skabe et nuanceret billede af, hvad der er sket i en given sag. Dette bliver særligt problematisk set i lyset af forskning, der dokumenterer en klar sammenhæng mellem forudgående psykisk vold og risikoen for efterfølgende drab. (Ibid)

En af de væsentligste årsager til disse udfordringer er, at psykisk vold ofte er svær at identificere og dokumentere. I modsætning til fysisk vold efterlader psykisk vold sjældent synlige spor, hvilket udfordrer den traditionelle politiarbejdsmetode, hvor sager typisk vurderes ud fra isolerede

hændelser og håndgribelige beviser. Psykisk vold manifesterer sig dog gennem en række tilsyneladende harmløse hverdagsinteraktioner, der – når de ses i sammenhæng over tid – kan afsløre et systematisk nedværdigende, krænkende og kontrollerende adfærdsmønster hos voldsudøveren (Baumbach, Minke & Søberg, 2024: 407-423).

Psykisk vold indebærer ofte subtile magt- og kontrolteknikker, der ikke umiddelbart fremstår alarmerende, men som kan have alvorlige konsekvenser for den udsatte. Dette stiller store krav til politiansattes evne til at tolke og kontekstualisere de oplysninger, der indsamles i sager om psykisk vold, for at kunne identificere de underliggende mønstre. (ibid)

Analytiker og cand.mag. Kristian Moesgaard Løwenstein har gennem en systematisk analyse af politidata om partnervold i perioden 2015-2019 påvist, at en lille gruppe på under 10% af voldsudøverne hyppigt optræder i anmeldelser om psykisk vold, og at jo flere anmeldelser en person har, desto større er sandsynligheden for tilbagefald til ny partnervoldskriminalitet. Han identificerer desuden, at 7% af denne gruppe, svarende til 331 individer, som han betegner ”de magtfulde få”, står bag 80% af de mest alvorlige registrerede partnervoldsforbrydelser, herunder dødelig vold og drab. (Vaaben, L., & Løwenstein, K. M, 2022)

Ovenstående gennemgang understreger, hvor kompleks psykisk vold er som fænomen, og hvor vanskeligt det kan være at identificere. Dette stiller store krav til politiansattes fænomenviden samt deres evne til systematisk at identificere og vurdere risiko. For at kunne forebygge fremtidig vold og drab kræver det, at politiansatte er i stand til at skelne mellem de forskellige typer af udøvere og ofre samt forstå de bagvedliggende dynamikker, der driver den psykiske vold.

1.5 Det professionelle skøn

Selvom risikovurderingsværktøjer som SARA:SV har til formål at standardisere politiets vurdering af risiko og derfor tilbyder en systematisk ramme for vurdering vil den komplekse og ofte subtile natur af psykisk vold gøre det vanskeligt at anvende faste kriterier for risikovurdering. Som nævnt stiller dette store krav til politiansattes evne til at identificere og vurdere risiko ud fra en helhedsforståelse af både udøvere og ofre samt de bagvedliggende dynamikker. Brugen af risikovurderingsværktøjet SARA:SV anvendes derfor i tæt forening med det professionelle skøn og skønnet bliver dermed en central faktor i beslutningsprocessen, hvor individuelle vurderinger, værdier og normer kan påvirke, hvordan risikofaktorer tolkes, og hvilke handlinger der iværksættes.

Dette rejser spørgsmål om, hvordan politiansatte navigerer i denne kompleksitet mellem standardiserede redskaber og deres egen dømmekraft og hvilke faktorer der påvirker disse skønsudøvelses processer? Med det udgangspunkt ønsker jeg at undersøge:

1.6 Problemformulering

Hvad former og påvirker de politiansattes risikoforståelse herunder fastsættelsen af risikoniveau i sager om partnervold

Kapitel 2: Metodeafsnit

2.1 Baggrund for undersøgelsen:

Ideen til denne undersøgelse opstod i forbindelse med erindringsbogen *Fanden tage dig*, skrevet af journalisten Niels Frank. Bogen omhandler Franks søster, Elin, som blev skudt og dræbt af sin tidligere ægtefælle i 2021. Gennem en udviklingsmæssig tidslinje skildrer bogen eskalationen af den vold, der til sidst førte til drabet, og inddrager i den sammenhæng myndighedernes håndtering af sagen, herunder politiets rolle.

Et gennemgående tema i bogen er, at de teori- og evidensbaserede risikofaktorer, som omgav Elin, ikke i tilstrækkelig grad blev identificeret, forstået eller håndteret af myndighederne. En del af bogen beskæftiger sig med politiets manglende risikovurdering af sagen og beskriver, hvordan familien – trods gentagne henvendelser til politiet – oplevede ikke at blive taget alvorlige.

Dette vækkede min nysgerrighed for at undersøge og forstå, hvordan lignende situationer kan forebygges fremover. Min indledende interesse lå i at undersøge visitationen af voldsrelaterede sager til de specialiserede teams: Hvilke sager blev visiteret videre, hvilke gjorde ikke, og på hvilket grundlag blev disse beslutninger truffet?

I første omgang forsøgte jeg via mit eget netværk at undersøge muligheden for adgang til feltet, men uden held. Jeg valgte derfor at gå den officielle vej og rettede henvendelse til samtlige 12 politidistrikter med en forespørgsel om deltagelse i min undersøgelse. Undersøgelsen skulle beskæftige sig med de politiansattes indledende vurderinger af, hvorvidt en sag var målrettet visitering til specialteamet eller ej. Fire politidistrikter vendte tilbage med en positiv tilkendegivelse

af deres villighed til at deltage. Dog understregede de, at det ikke ville være muligt for mig at interviewe de medarbejdere, der foretog de indledende vurderinger af sagerne. I stedet blev jeg tilbudt adgang til medarbejdere, der arbejdede med de efterfølgende risikovurderinger.

Da mit oprindelige fokus dermed ikke lod sig undersøge, tilpassede jeg mit perspektiv, så undersøgelsen i stedet fokuserede på at kortlægge de processer, der former politiansattes risikoforståelse og risikofastsættelse.

For at kunne placere undersøgelsen fagligt og forankre den i eksisterende viden, fandt jeg det nødvendigt at foretage en systematisk gennemgang af den relevante litteratur og forskning på området. Gennem denne litteraturgennemgang ønskede jeg dels at identificere centrale pointer og indsigter, der kunne kvalificere min undersøgelse, dels at afdække, hvilke videnskæssige tomrum der eksisterer i feltet – særligt i relation til politiets brug af risikovurderingsværktøjer ved partnervold. I det følgende redegør jeg derfor for min søgestrategi, udvælgelseskriterier og de kilder, jeg har fundet særligt relevante i forhold til min problemformulering.

2.2 Litteraturgennemgang

Efter at have fastlagt undersøgelsens retning, iværksatte jeg en systematisk gennemgang af relevant litteratur og forskning med henblik på at opbygge et fagligt og analytisk fundament for specialet.

Databasesøgning og kædesøgning

Min litteratursøgning tog afsæt i en række centrale databaser, herunder Den Danske Forskningsdatabase, PRIMO, bibliotek.dk, Infomedia, Libris, Norart og Google Scholar. Søgningen fokuserede på nyere, opdateret forskning inden for partnervold og partnerdrab – med særligt fokus på risikovurderinger både i en national og international kontekst. Jeg afgrænsede primært søgningen til forskning og litteratur udgivet inden for de seneste 10 år, med særlig vægt på de seneste 5–6 år, for at sikre aktualitet og relevans.

I udvælgelsesprocessen læste jeg indledninger og konklusioner af identificerede publikationer og udvalgte på baggrund heraf de mest relevante kernetekster. Derudover foretog jeg referencetjek og – hvor det var muligt – citationstjek, for at kortlægge relateret forskning og sikre en bred dækning af feltet. Det viste sig dog hurtigt, at forskningen på området – særligt omkring politiets brug af risikovurderingsværktøjer i forbindelse med partnervold – er begrænset både nationalt og

internationalt. Flere af de identificerede publikationer påpeger netop dette som et forskningsmæssigt hul at der f.eks. ingen dansk evaluering er af de anvendte risikovurderingsværktøjer. (Arntzberg. L. Stine, 2023)

Samlet set lykkedes det mig at identificere 30 datakilder, hvoraf langt de fleste kun delvist relaterer sig til mit specifikke undersøgelsesperspektiv. I denne litteraturgennemgang har jeg derfor valgt kun at inddrage de kilder, der har direkte relevans for undersøgelsen og dens problemformulering. Øvrige datakilder refereres til i det omfang, de anvendes i de øvrige dele af specialet.

Faglitteratur

To centrale faglitterære værker er blevet inddraget:

En forudsigelig forbrydelse (2023) af Line Vaaben og Asser Hedegård Thomsen bygger på sidstnævntes systematiske kortlægning af kvindedrab i perioden 1992–2016. Bogen er funderet i både kvantitativ forskning og kvalitative interviews med 40 eksperter og forskere inden for området. Den tilbyder et dybdegående indblik i risikofaktorer knyttet til partnerdrab og er dermed relevant i forhold til min undersøgelses fokus på risikovurdering i politiets praksis.

Partnervold og partnerdrab – Samfundets blinde vinkel (2024), redigeret af Tine Søberg og forfattet af Trine Baumbach og Kinda Kjær Minke m.fl., er en antologi opdelt i fire dele. Særligt fjerde del, der fokuserer på politiets rolle i efterforskning og forebyggelse, er central i relation til undersøgelsens fokus. Her sættes der blandt andet fokus på brugen af risikovurderingsværktøjer som forebyggelsesredskab mod eskalering af partnervold til drab.

Disse værker danner et forskningsforankret fagligt fundament for analysen og bidrager til en øget forståelse af både kompleksiteten og alvoren af det fænomen, undersøgelsen beskæftiger sig med.

Rapporter og forskningsundersøgelser

Ud over den faglitterære litteratur har jeg inddraget følgende forskningsbaserede publikationer:

Dette er ikke matematikk (2023) af Stine Lekang Arntzberg er en norsk kvalitativ undersøgelse, som undersøger politifolks risikoforståelse i arbejdet med partnervold. Undersøgelsen fokuserer specifikt på brugen af SARA:SV og belyser, hvordan politiansatte forstår og anvender værktøjet i praksis.

Arntzbergs tilgang og fokus har haft stor betydning for tilrettelæggelsen af mit eget metodiske design, da undersøgelsen behandler mange af de samme problematikker, som jeg undersøger.

Risikovurderinger af vold i nære relationer (2019), udarbejdet af Nathalie Weih, Katrine Bindesbøl Holm Johansen og Helene Oldrup for Lev Uden Vold, giver et overblik over eksisterende nationale og internationale risikovurderingsværktøjer. Rapporten analyserer blandt andet 13 forskellige internationale redskaber og bidrager således med en vigtig kontekstualisering af SARA:SV som vurderingsværktøj i en dansk sammenhæng.

Gennem litteraturgennemgangen blev det tydeligt, at politiets arbejde med risikovurdering i partnervoldssager er præget af både faglig kompleksitet og betydelig usikkerhed. Dette har skærpet min interesse for, hvordan viden skabes, fortolkes og anvendes i praksis – ikke kun af politiansatte, men også af mig selv som forsker. Med dette udgangspunkt er det nødvendigt at tydeliggøre det videnskabsteoretiske perspektiv, som informerer undersøgelsens tilgang til empiri, fortolkning og erkendelse. I det følgende afsnit redegør jeg derfor for det hermeneutiske udgangspunkt, der ligger til grund for undersøgelsen og valget af metode.

2.3 Videnskabsteoretisk afsæt

Mit videnskabsteoretiske afsæt tager udgangspunkt i et ønske om at undersøge, hvad der former og påvirker politiansattes risikoforståelse. I den forbindelse er det væsentligt at være bevidst om sin egen erkendelsesinteresse, da denne danner grundlag for refleksioner over de metodiske, teoretiske og analytiske valg og dispositioner, der træffes gennem undersøgelsen. Den erkendelsesmæssige interesse er således ikke blot et bagtæppe, men en aktiv faktor, der uundgåeligt vil præge både udvælgelse, analyse og fortolkning af datamaterialet (Olesen & Monrad, 2018:111). I det følgende redegør jeg derfor for, hvad min erkendelsesinteresse er forankret i.

Hermeneutik:

Min erkendelsesinteresse er forankret i den filosofiske hermeneutik, som blandt andet er udviklet af Hans-Georg Gadamer. Hermeneutikken som videnskabsteoretisk retning tager udgangspunkt i ideen om, at forståelse altid er betinget af forforståelse – dvs. at vi som mennesker ikke møder verden neutralt, men derimod gennem de erfaringer, værdier og perspektiver, vi bærer med os. Vores forståelseshorisont er således formet af både vores personlige baggrund og den historiske og sociale kontekst, vi er en del af og kan ikke ses uafhængig af disse. (Olesen & Monrad, 2018:114)

I denne optik kan ny erkendelse opstå gennem en aktiv refleksion og konfrontation af egne forforståelser i mødet med andres perspektiver. Det er netop i denne interaktion – i den hermeneutiske dialog – at horisonterne kan smelte sammen og nye forståelser opstå. Denne proces forudsætter dog, at forskeren er villig til at sætte sine egne fordomme og antagelser i spil og løbende reflektere over deres legitimitet. (Järvinen & Mik-Meyer, 2017:157-171)

Dette perspektiv harmonerer med mit undersøgelsesfokus, som netop handler om, hvordan forståelser formes og påvirkes i praksis. Som forsker må jeg derfor være særligt opmærksom på mine egne forforståelser, og jeg har bestræbt mig på at eksplicitere og reflektere over disse gennem hele forskningsprocessen. Det er i denne bevægelse – i mødet mellem min forståelseshorisont og informanternes – at en dybere indsigt i fænomenet risikoforståelse kan opstå.

Overgangen fra dette videnskabsteoretiske afsæt til de mere konkrete metodiske og empiriske overvejelser sker i det følgende afsnit, hvor jeg præsenterer mine indledende refleksioner over egen position og forforståelse.

2.4 Indledende overvejelser

Jeg gik ikke forudsætningsløst til mit genstandsfelt. Tværtimod havde jeg på forhånd en række antagelser, erfaringer og forventninger til det felt, jeg ønskede at undersøge. Med en 13-årig professionel baggrund inden for kvindekrisecenterområdet har jeg opnået omfattende viden og praktisk erfaring i arbejdet med både voldsudsatte og voldsudøvende personer. Derudover har jeg gennem årene indgået i et tæt samarbejde med politiet i både komplekse og mindre komplekse voldssager.

Denne erfaring har uundgåeligt præget min forforståelse – blandt andet i form af en antagelse om, at politiansatte ofte arbejder under pres, både hvad angår ressourcer, tid og kompetencer. En sådan forforståelse kan potentielt influere både undersøgelsens design, de teoretiske og metodiske valg samt fortolkningen af data (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 661). Jeg har derfor bestræbt mig på at anlægge en høj grad af metodisk transparens gennem hele undersøgelsen for at sikre reliabilitet og troværdighed. Det indebærer blandt andet en systematisk og eksplicit redegørelse for mine valg og de overvejelser, der ligger bag, således at læseren får mulighed for selv at vurdere undersøgelsens validitet. (ibid)

Min forforståelse er ikke blevet forsøgt elimineret, men derimod anvendt aktivt og reflektivt som en integreret del af den hermeneutiske tilgang. Ved at være bevidst om og eksplicitere mine egne perspektiver har jeg skabt rum for, at nye forståelser kan opstå i mødet med det empiriske materiale. Det er i denne dialogiske proces mellem mine forståelser og informanternes perspektiver, at ny erkendelse har kunnet opstå. (Järvinen & Mik-Meyer, 2017:157)

For at tilrettelægge en undersøgelse, der kunne belyse mit forskningsspørgsmål på en meningsfuld måde, har jeg valgt at anvende et casestudiedesign. I det følgende afsnit redegør jeg for, hvordan dette design understøtter undersøgelsens formål og bidrager til en systematisk og nuanceret indsamling af empiri.

2.5 Design af undersøgelsen:

Jeg har valgt at designe min undersøgelse som et casestudie, da denne tilgang på flere niveauer egner sig til at besvare mit undersøgelsesspørgsmål:

Hvad former og påvirker politiansattes risikoforståelse, herunder fastsættelsen af risikoniveau i sager om partnervold?

Casestudiet er velegnet til at håndtere komplekse fænomener og sammenhænge inden for en afgrænset kontekst, hvilket er relevant for denne undersøgelse, der fokuserer på politiansattes forståelser og oplevelser af risikovurderingsværktøjet SARA:SV. Casestudiet har desuden til formål at afdække samspillet mellem forskellige faktorer inden for et afgrænset forskningsfelt, hvilket stemmer overens med denne undersøgelses hensigt. Endelig giver casestudiets særlige fokus på komplekse sammenhænge mulighed for at kombinere forskellige dataindsamlingsmetoder. Dette er en styrke i nærværende undersøgelse, da den kombinerer vignetmetoden med kvalitative interviews (Olesen & Monrad, 2018, s. 100).

En væsentlig begrænsning ved casestudier er, at de typisk omfatter et begrænset antal analyseenheder, da tilgangen indebærer en snæver afgrænsning af forskningsgenstanden (ibid.). På trods af denne begrænsning vurderes casestudiet at være det mest hensigtsmæssige design for denne undersøgelse. Dette skyldes dels, at undersøgelsen arbejder med et afgrænset antal analysegenstande, dels at der er et ønske om at kombinere flere dataindsamlingsmetoder. Særligt er

casestudiets evne til at undersøge komplekse og afgrænsede forskningsgenstande en afgørende faktor for valget af denne tilgang. (ibid)

Metodekombination

Som nævnt kort ovenfor har jeg valgt at kombinere flere dataindsamlingsmetoder, nærmere bestemt vignetmetoden og den kvalitative interviewmetode. Disse to metoder komplementerer hinanden, idet vignetmetoden- her i form af en skriftlig case beskrivelse- skaber en struktureret, men fleksibel ramme for at undersøge politiansattes fortolkninger, vurderinger og beslutningsprocesser. Ved at supplere med kvalitative interviews får jeg mulighed for at undersøge de bagvedliggende refleksioner, der ligger til grund for informanternes vurderinger, samt deres erfaringer og overvejelser i relation til risikovurdering. Kombinationen af de to metoder muliggør således både identifikation af mønstre i risikoforståelse og risikofastsættelse samt en dybere indsigt i de mere nuancerede refleksioner, der præger politiansattes skøn i praksis. Netop ved at belyse undersøgelsens genstandsfelt fra forskellige perspektiver og datatilgange, kan metodekombinationen bidrage til at øge validiteten af mine fund, idet den reducerer risikoen for bias og understøtter en mere nuanceret og troværdig fortolkning af resultaterne (Brinkmann & Tanggaard, 2020:261).

På trods af metodernes komplementære styrker er der visse metodiske udfordringer, jeg skal være opmærksom på. For det første er det afgørende at skabe en tryk interviewkontekst, hvor informanterne ikke oplever et forventningspres om at give "korrekte" svar. En risiko ved metodekombinationen er, at informanterne i interviewsituationen kan forsøge at tilpasse eller retfærdiggøre deres svar fra vignetten, så de fremstår mere professionelle eller i overensstemmelse med organisatoriske normer. Dette kan påvirke validiteten af deres refleksioner. (Gubrium & Holstein, 2012)

En anden metodisk udfordring er risikoen for, at informanterne fastholder et case-specifikt perspektiv, hvor deres svar i interviewsituationen primært relaterer sig til de detaljer, der er præsenteret i vignetten. Dette kan begrænse muligheden for bredere refleksioner over generelle praksisser. For at imødegå denne udfordring vil jeg formulere spørgsmål, der eksplicit beder informanterne om at reflektere over lignende situationer i deres daglige arbejde og sammenholde deres vurderinger i vignetten med deres generelle praksis. (ibid)

Endelig er det vigtigt at være opmærksom på, at de vurderinger, som informanterne foretager i vignetten, ikke nødvendigvis afspejler deres faktiske handlinger i praksis. Der kan være en diskrepans mellem, hvordan de vurderer en case teoretisk, og hvordan de reelt agerer i konkrete situationer. For at undersøge denne potentielle forskel vil jeg i interviewene inkludere spørgsmål, der trækker på informanternes egne erfaringer og praksiseksempler. Herved kan jeg vurdere graden af overensstemmelse mellem deres udsagn i vignetten og deres faktiske beslutningspraksis. (Gubrium & Holstein, 2012)

I det følgende afsnit redegør jeg for vignetmetoden og dens anvendelse i undersøgelsen, herunder overvejelser omkring casens konstruktion og deltagerudvælgelse.

2.6 Vignetundersøgelse

En vignette kan beskrives som en ofte fiktiv, men realistisk case, der indeholder en kort beskrivelse af et samfundsmæssigt fænomen, eksempelvis en person eller en social situation. Vignetten kan konstrueres, så den skildrer en udvikling over tid og målrettes en specifik forskningsinteresse. Metoden består typisk af en fiktiv case, som efterfølges af en række spørgsmål, hvis kompleksitet og udformning afhænger af undersøgelsens formål (Ejrnæs & Monrad, 2012: 29).

Vignetmetoden er særligt velegnet til at afdække holdninger, forestillinger, fortolkninger, vurderinger, normer og værdier i relation til et givent forskningsfelt (Ejrnæs & Monrad, 2012: 13). I denne undersøgelse har jeg valgt at anvende metoden netop på baggrund af dens potentiale til at kaste lys over de subjektive definitioner og fortolkninger, som politiansatte foretager i mødet med en konstrueret case. Vignetten fungerer her som et fælles udgangspunkt for refleksion, der kan fremkalde forskellige forståelser og vurderinger, som informanterne bringer i spil i interviewsituationen.

Vignetten i denne undersøgelse er udformet som en skriftlig case, der ledsages af åbne spørgsmål. Disse spørgsmål besvares skriftligt af informanterne, hvilket muliggør en kvalitativ tilgang, hvor fokus er på informanternes egne formuleringer, fortolkninger og refleksioner. Denne anvendelse giver adgang til de betydninger og vurderinger, som informanterne selv tillægger casens indhold, uden at disse i første omgang er påvirket af en interviewers tilstedeværelse eller spørgeteknik. (ibid)

En væsentlig styrke ved metoden er, at den muliggør en systematisk sammenligning af, hvordan forskellige informanter vurderer og forstår den samme case. Dette gør det muligt at identificere

både fællestræk og variationer i risikoforståelse og risikofastsættelse blandt politiansatte, hvilket er centralt for denne undersøgelse (Ejrnæs & Monrad, 2012: 41). Metoden skaber dermed en analytisk ramme, hvor både individuelle erfaringer og institutionelle normer kan komme til udtryk og undersøges.

Set i et hermeneutisk perspektiv bidrager vignetmetoden samtidig til at åbne et fortolkningsrum, hvor informanternes forståelseshorisonter træder frem i mødet med casens indhold. Da forståelse i den hermeneutiske tradition anskues som en cirkulær bevægelse mellem del og helhed, mellem forforståelse og ny indsigt, bliver vignetten en anledning til, at denne bevægelse kan finde sted – både hos informanten og hos mig som forsker. I dette møde får jeg mulighed for at konfrontere og justere mine egne forforståelser gennem dialogen om casen og dermed bidrage til en mere nuanceret erkendelse af det fænomen, jeg undersøger (Järvinen & Mik-Meyer, 2017).

Konstruktion af casen

Det var afgørende for mig, at casen repræsenterede en så troværdig og genkendelig beskrivelse af virkeligheden som muligt. For at opnå dette trak jeg primært på min erfaring fra kvindekrisecenterområdet. Konkret lod jeg mig inspirere af de voldsudsatte kvinder, jeg har været i kontakt med, særligt i forhold til deres reaktionsmønstre på vold. Derudover hentede jeg inspiration fra hændelser beskrevet i den tidligere omtalte bog *Fanden tage dig* (s.9)

I konstruktionen af casen var jeg samtidig opmærksom på den eksisterende forskning om vold samt udviklingen af dødelig vold. Jeg inddrog elementer, som i forskningen identificeres som risikofaktorer i eskalationen mod dødelig vold, for at sikre en empirisk funderet case (Vaaben & Thomsen, 2023). Det var imidlertid vigtigt for mig at skabe en case, der hverken var for oplagt eller for let at identificere risikofaktorer ud fra, men som heller ikke var unødigt kompleks eller vanskelig at afkode. Jeg bestræbte mig derfor på at konstruere en case, der afspejlede den kompleksitet, som jeg – på baggrund af min forforståelse – vurderer, at denne type sager ofte indebærer. Formålet var at undersøge, hvordan respondenterne læser, forstår og handler på casen.

En yderligere overvejelse var, at de hændelser, jeg inddrog fra *Fanden tage dig*, ikke skulle være så genkendelige, at respondenterne kunne identificere deres kilde da det potentielt kunne farve deres svar. Derfor valgte jeg bevidst at udelade visse elementer for at undgå genkendelse.

I udformningen af de syv spørgsmål, som respondenterne skulle forholde sig til sideløbende med læsning af casen, var jeg optaget af at sikre, at disse spørgsmål var sprogligt tilgængelige og ikke for komplekse eller lange. Jeg ønskede at formulere spørgsmålene så præcist som muligt for at minimere risikoen for misforståelser. Samtidig var jeg opmærksom på, at mine respondenter havde begrænset tid, hvorfor jeg bestræbte mig på at holde antallet af spørgsmål på et passende niveau.

Mine spørgsmål var centreret omkring:

- En vurdering af casens risikoniveau.
- Hvilke faktorer der indikerer henholdsvis lav og høj risiko.
- Hvilke risikofaktorer respondenterne identificerede i casen.
- Om værktøjet efter deres opfattelse gav en retvisende vurdering.
- Hvilken betydning det havde for deres vurdering, at kvinden nedtonede situationen.
- Hvordan de videre ville handle i sagen.

Inden casen blev fremsendt til respondenterne, lod jeg en tidligere kollega fra et krisecenter med fænomenviden samt en veninde uden kendskab til feltet læse den igennem. Begge gav feedback, der bekræftede, at casen fremstod realistisk, troværdig og konstrueret på en måde, der understøttede mit undersøgelsesformål.

Udvælgelse af deltagere

Fra de fire politidistrikter, som vendte positivt tilbage på min henvendelse, fik jeg i første omgang adgang til ti respondenter og informanter. Geografisk var deltagerne spredt ud over hele Danmark, dog med en overvægt i Jylland. Inden fremsendelse af vignetten til respondenterne sprang tre dog fra, da de indså, at de ikke kunne afse den nødvendige tid. Samtidig kom der via en af respondenterne en ekstra deltager til – en kollega, der gennem en frokostpause havde hørt om undersøgelsen og udtrykt interesse i at bidrage. Det endelige antal respondenter, der deltog i både vignetteundersøgelsen og de efterfølgende kvalitative interviews, var således syv. Derudover fik jeg adgang til at interviewe en underviser i risikovurderingsværktøjet, som tidligere havde arbejdet med risikovurderingsanalyse i politiet.

Mit valg af denne informant var baseret på vedkommendes dobbelte perspektiv: På den ene side kender personen værktøjet indgående og underviser i det, og på den anden side har personen

praktisk erfaring med risikovurderinger i politiet. Jeg vurderede, at dette kunne bidrage med en anden type viden og dermed kvalificere undersøgelsen yderligere.

Jeg havde ikke indflydelse på, hvilke personer i de fire politidistrikter der blev udvalgt til at deltage i min undersøgelse og kunne derfor ikke fastsætte kriterier for udvælgelse. Det var udelukkende ledelsen i de lokale politidistrikter, der på baggrund af medarbejdernes tid og interesse foretog udvælgelsen. Jeg er opmærksom på, at der i denne proces kan have været overvejelser om, hvem der skulle deltage for at fremme bestemte interesser, hvilket potentielt kan udgøre en bias og dermed påvirke undersøgelsens resultater. Dette var et opmærksomhedspunkt i min afdækning af deltagernes motivation for at medvirke.

Samtidig blev det ikke muligt at få adgang til deltagere, som udelukkende arbejdede med risikovurderingsværktøjet SARA: SV. To af mine deltagere arbejder i stedet med PATRIAK, som er det værktøj, der anvendes i sager om æresrelateret vold. Jeg vurderede dog, at disse deltagere alligevel kunne bidrage kvalificeret til undersøgelsen, da PATRIAK i sin opbygning, struktur og vurderingssystematik er identisk med SARA: SV. Selvom PATRIAK anvendes i en anden type sager, nemlig i sager hvor der ofte er tale om kollektive voldsudøvere eller komplekse familie- og slægtsrelationer, er de grundlæggende principper for risikovurdering – herunder den professionelle vurdering af risikofaktorer, anvendelsen af strukturerede professionelle skøn samt afvejningen af aktørers udsagn og kontekstuelle forhold – de samme som i SARA: SV.

Mit undersøgelsesperspektiv retter sig ikke mod selve målgruppen for værktøjerne, men mod de professionelle skøn og vurderinger, der ligger til grund for risikofastsættelse, og hvordan disse formes og påvirkes i praksis. Derfor vurderede jeg, at forskellen i anvendelsesområde – æresrelateret vold kontra partnervold – ikke udgør en væsentlig metodisk begrænsning for denne undersøgelse. Deltagernes erfaringer med risikovurdering gennem PATRIAK giver ligeledes indsigt i, hvordan politifagligt skøn udøves i mødet med komplekse voldssager, og deres udsagn kan derfor medtænkes og analyseres på lige fod med deltagere, der arbejder med SARA: SV.

Beskrivelse af deltagerne

Deltagergruppen bestod af seks kvinder og én mand, med erfaring inden for risikovurdering fra to til otte år. Nedenfor følger en kort beskrivelse af deltagerne, hvor alles navne er ændret:

- **Mary:** 45 år, uddannet socialrådgiver og kandidat i kriminologi, 6 års erfaring. Arbejder med SARA: SV.
- **Melina:** 38 år, uddannet politibetjent, 16 års erfaring. Arbejder med SARA: SV.
- **Natalia:** 44 år, uddannet politibetjent, intern underviser, 8 års erfaring. Arbejder med SARA: SV.
- **Birgitte:** 57 år, uddannet politibetjent, 35 års erfaring. Arbejder med PATRIAK.
- **Torben:** 40 år, uddannet politibetjent, 5 års erfaring. Arbejder med PATRIAK.
- **Inge:** 50 år, uddannet politibetjent, 27 års erfaring. Arbejder med SARA:SV.
- **Maluka:** 34 år, uddannet psykolog, 4 års erfaring. Arbejder med SARA: SV.

Denne sammensætning af deltagere sikrede en bred repræsentation af faglige baggrunde og erfaringer, hvilket bidrog til en nuanceret forståelse af risikovurderingspraksis i politiet.

I det følgende præsenteres casen i sin fulde form.

Vignetcase: Voldudsat kvinde i 50'erne

En kvinde i begyndelsen af 50'erne henvender sig til politiet for sparring, råd og vejledning. Kvinden har for nylig forladt sit ægteskab efter 25 års samliv.

Parret har to voksne sønner, som er flyttet hjemmefra. De har boet i det samme hus gennem hele ægteskabet, og begge parter har været i beskæftigelse. Kvinden fortæller, at hun har været udsat for psykisk vold, så langt tilbage hun kan huske. Hendes mand har gennem årene systematisk nedgjort og kritiseret hende, deres sønner, samt deres familie og venner. Til trods for, at manden altid blev inviteret med til sociale arrangementer, nægtede han konsekvent at deltage og reagerede med vrede, når kvinden ønskede at tage af sted. I dagene op til og efter sådanne arrangementer blev kvinden ofte ”lagt på is” og manden yndede at fremstille sig selv som et offer, der blev udelukket og uretfærdigt behandlet af deres nærmeste.

Efter samlivsbruddet har kvinden oplevet, at manden ikke vil acceptere hendes beslutning. Hun har en stærk fornemmelse af, at han har forsøgt at opspore hende efter hendes fraflytning, da hun med sikkerhed ved, at han har kontaktet deres fælles venner og familie og spurgt ind til hvor hun er. Hun oplyser, at han har været skiftevis truende og kærlighedssøgende i sine henvendelser til hende via telefon. Indledningsvis forsøgte han at bagatellisere deres ægteskabelige problemer og appellere til

hendes følelser ved at minde hende om deres sønner og den sorg, en skilsmisse ville påføre dem. Kvinden påpeger dog, at han aldrig har vist reel interesse for deres sønner.

Da kvinden afviste hans forsøg på forsoning, begyndte han at true med selvmord og fremhævede, at ingen alligevel bekymrede sig om ham. Han fremsatte samtidig indirekte truende udsagn såsom: ”Nu må du sove godt i nat, min kære. Lad os håbe, du sover tungt. Husk ikke at gå ud efter mørkets frembrud – der lurder farer overalt.”

På dette tidspunkt valgte kvinden at afbryde al direkte kontakt med manden og overlade al kommunikation til sin advokat. Kvinden oplevede, at denne beslutning eskalerede konflikten. Hun oplyser, at manden herefter kontaktede hendes kollegaer og fremsatte falske påstande om hende. Han henvendte sig også til hendes arbejdsgiver med beskyldninger om, at hun skulle have stjålet penge, hvilket resulterede i, at hun blev indkaldt til en tjenstlig samtale.

Samtidig med disse oplevelser blev kvinden en tidlig morgen opmærksom på en skygge foran sit kældervindue, hvilket fik hende til at tage ophold på et kvindekrisecenter for en periode. Hun fandt dog hurtigt en ny privat bolig gennem familie og venner og valgte at flytte derfra igen. Hun forklarer, at hun ikke ønsker at overdramatisere situationen og mener, at andre kvinder har større behov for en plads på krisecenteret.

På nuværende tidspunkt er kvinden især optaget af den forestående bodeling. Hun ønsker i bund og grund ikke at have yderligere kontakt med sin tidligere ægtefælle, men hun udtrykker samtidig et ønske om at undgå unødigt konflikt. Hun håber, at de kan nå en ordening i mindelighed, da det efter hendes opfattelse vil være den bedste løsning for alle parter.

2.7 Kvalitativ interviewmetode

Den kvalitative interviewmetode er velegnet til at undersøge menneskers subjektive oplevelser og de betydninger, de tillægger deres erfaringer (Kvale & Brinkmann, 2015). Interviewet ses ikke blot som et redskab til at indsamle information, men som en dialogisk proces, hvor viden skabes i mødet mellem interviewer og informant (Gubrium & Holstein, 2012). Dette perspektiv stemmer overens med mit hermeneutiske ståsted, hvor forståelse opstår i spændingsfeltet mellem min forforståelse og informanternes perspektiver (Järvinen & Mik-Meyer, 2017).

Interviewmetoden muliggør en nuanceret udforskning af, hvordan politiansatte forstår og fortolker risikovurdering i praksis. Den gav mig ikke blot adgang til informanternes refleksioner over vignetten, men også til de erfaringer og forståelsesmønstre, som præger deres professionelle dømmekraft. Interviewet blev dermed en måde at komme bag om de umiddelbare vurderinger og ind i de meningslag, der former beslutninger i hverdagen

Semistruktureret interview

I denne undersøgelse har jeg anvendt semistrukturerede interviews, som kombinerer faste spørgsmål med fleksibilitet til at følge informantens spor (Brinkmann & Tanggaard, 2020). Denne form sikrer både fokus på problemstillingen og mulighed for at åbne for nye perspektiver undervejs i samtalen.

Tilgangen er i tråd med min hermeneutiske forståelsesramme, hvor mening opstår i dialogen mellem forsker og informant (Järvinen & Mik-Meyer, 2017). Ved at tilpasse spørgsmålene undervejs kunne jeg få indblik i, hvordan politiansatte oplever og håndterer risikovurdering i praksis – og samtidig lade nye erkendelser vokse frem gennem samtalens dynamik

Interviewguide

Som nævnt ovenfor blev der anvendt en semistruktureret interviewtilgang i undersøgelsen. Denne tilgang forudsætter en fleksibel, men tematisk styret ramme, hvilket blev operationaliseret gennem en interviewguide. Guiden dannede således grundlaget for afviklingen af interviewene og fungerede som et redskab til at sikre, at samtalen forblev fokuseret på undersøgelsens overordnede problemstilling, samtidig med at informanterne havde mulighed for at nuancere og uddybe deres perspektiver (Brinkmann & Tanggaard, 2020:44-48).

Udarbejdelsen af interviewguiden tog afsæt i de svar, som informanterne havde afgivet på vignettecasen. Da besvarelsene varierede, blev hver interviewguide tilpasset individuelt med henblik på at følge op på netop de udsagn, som fremstod uklare, tvetydige eller særligt interessante i forhold til undersøgelsens fokus. Dette betød, at hver interviewguide var unik og målrettet den enkelte informant. Spørgsmålene blev formuleret med henblik på at fremkalde yderligere refleksion, uddybe vurderinger og belyse de underliggende rationaler bag informanternes valg og forståelser.

Samtidig søgte jeg at sikre en vis grad af sammenlignelighed på tværs af interviewene. Derfor indeholdt alle interviewguides et sæt mere generelle spørgsmål, der i vid udstrækning var ensartede på tværs af informanterne og direkte relaterede til undersøgelsens forskningsspørgsmål. Disse spørgsmål havde til formål at generere righoldige beskrivelser af informanternes praksiserfaringer og refleksioner over brugen af risikovurderingsværktøjet på et mere overordnet niveau. Eksempler på sådanne spørgsmål inkluderer:

- Kan du beskrive, hvordan du almindeligvis går til en sag, når du skal fastsætte risikoniveau?
- Hvordan kommer du frem til, at en risikofaktor er relevant?
- Hvad baserer du beslutning om tilvalg og fravalg af en risikofaktor på?
- Hvor meget indgår risikoscenarier i dine vurderinger, og hvordan griber du dem an?
- Er der risikofaktorer, som er svære at identificere – og i så fald, hvad vil du pege på som udfordrende?
- Hvor meget vægter fraværet af en faktor i den samlede vurdering af risikoniveau?
- Hvad tænker du om, at skøn indgår som et element, og hvordan forstår du din egen rolle i den sammenhæng?
- Hvad synes du om at anvende værktøjet – og hvad vurderer du, at et risikovurderingsværktøj som SARA: SV gør ved en risikovurdering?
- Hvordan forholder du dig til situationer, hvor du oplever usikkerhed og tvivl i mødet med værktøjet – og hvordan håndterer du det?
- Hvor legitimt er det på din arbejdsplads at give udtryk for tvivl?
- Hvilken indflydelse har fastsættelsen af et bestemt risikoniveau på den videre opfølgning?
- Hvilke sager vurderer du bliver prioriteret eller nedprioriteret – og hvorfor?
- Hvem afgør, hvilke sager der skal prioriteres?

Interviewguiden vekslede således mellem spørgsmål relateret til den konkrete vignette og spørgsmål med et bredere sigte. Denne vekslen blev anvendt for at fremme et dynamisk samtaleforløb og samtidig imødekomme de metodiske udfordringer, der kan opstå i kombinationen af vignette- og interviewmetoden – særligt risikoen for, at informanternes svar alene forholder sig til den fiktive case og dermed ikke bidrager med indsigt i deres generelle praksis.

Jeg var bevidst om, at denne skiften mellem caserelaterede og generelle spørgsmål potentielt kunne skabe forvirring hos informanterne. For at imødegå dette søgte jeg løbende at kontekstualisere

spørgsmålene tydeligt under interviewet ved explicit at markere, om spørgsmålet vedrørte vignettecasen eller informantens praksiserfaringer. Dette havde til formål at sikre, at spørgsmålene blev forstået korrekt, og at svarene dermed blev så præcise og relevante som muligt.

Med undtagelse af interviewet med Pernille, underviseren i risikovurderingsværktøjet blev interviewspørgsmålene ikke fremsendt på forhånd. Dette valg blev truffet med henblik på at fremme spontane og autentiske svar, som afspejler informanternes umiddelbare refleksioner. I det ene tilfælde, hvor spørgsmålene blev fremsendt forud for interviewet, skete det på baggrund af et udtrykkeligt ønske fra informanten selv.

Jeg er bevidst om, at denne fremgangsmåde kan have haft betydning for interviewets karakter og dermed potentielt for validiteten af de indsamlede data. En vis grad af forberedelse kan føre til mere strategiske og mindre spontane svar. Samtidig vurderer jeg, at informantens mulighed for forudgående refleksion også kan have bidraget til mere nuancerede og velovervejede svar, hvilket i denne sammenhæng blev anset som værdifuldt.

Det skal desuden bemærkes, at netop Pernille adskiller sig fra de øvrige ved ikke at have deltaget i vignette-delen af undersøgelsen og ved at indtage en anden rolle – nemlig som underviser og formidler af værktøjet. Pernilles primære funktion i undersøgelsen har således været at bidrage med faglige perspektiver og refleksioner over risikovurderingsværktøjets anvendelse, styrker og udfordringer, snarere end at gengive konkrete praksiserfaringer fra en specifik sag. Dette har indgået som en væsentlig metodisk overvejelse i udformningen og tilrettelæggelsen af interviewet

Gennemførelse af interview

På baggrund af den udarbejdede interviewguide blev de kvalitative interviews herefter gennemført. I det følgende redegøres der for de praktiske og metodiske overvejelser i forbindelse med interviewenes afvikling, herunder valg af platform, tekniske forhold og etiske hensyn.

I forlængelse af den interviewguide, der dannede rammen for samtalerne, blev samtlige interviews gennemført digitalt via mødeplatformen Microsoft Teams. Valget af denne gennemførelsesform var motiveret af flere forhold. For det første var mine informanter geografisk spredt over store dele af Danmark, og fysiske interview ville have været både tids- og ressourcekrævende. For det andet udtrykte flere informanter et direkte ønske om, at interviewet blev afholdt online, idet de vurderede

det som mere bekvemt og mindre indgribende i deres arbejdsdag. For det tredje muliggør Teams både lyd- og videooptagelse samt automatisk transskribering, hvilket jeg vurderede som en væsentlig fordel i forhold til databehandling og dokumentation. Den visuelle dimension, herunder adgang til ansigtsmimik og kropssprog, blev desuden anset som et vigtigt supplement til det verbale indhold i interviewene.

Selvom der teoretisk og metodisk kan argumenteres for, at fysiske, ansigt-til-ansigt interviews kan skabe en dybere kontakt og nærhed mellem interviewer og informant, vurderede jeg, at fordelene ved at imødekomme informanternes præferencer samt de praktiske hensyn opvejede de potentielle ulemper ved en digital interviewform.

Valget af Teams som platform var dog ikke uden metodiske overvejelser. Jeg var opmærksom på de tekniske udfordringer, der kan opstå, såsom ustabil forbindelse eller problemer med lydoptagelse. Som en del af min forberedelse havde jeg derfor etableret en backupløsning i form af en diktafon som kunne optage hvis tekniske vanskeligheder skulle opstå. Derudover har jeg i andre sammenhænge erfaret at brug af headset i nogle tilfælde kan forringe lydkvaliteten, hvorfor jeg frarådede dette i kommunikationen med informanterne forud for interviewene.

Etiske perspektiver

Alle deltagere afgav forud for interviewet skriftligt, informeret samtykke til både video- og lydoptagelse og blev orienteret om undersøgelsens formål. Det blev aftalt, at alle informanter skulle anonymiseres, og i både transskription og den videre analyse er navne, stednavne og referencer til specifikke politikredse derfor blevet ændret. Informanterne blev desuden gjort opmærksomme på deres rettigheder, herunder muligheden for at trække deres deltagelse tilbage, få indsigt i brugen af deres udsagn samt stille opklarende spørgsmål – både under og efter interviewprocessen (Brinkmann & Tanggaard, 2020: 598).

Jeg var samtidig opmærksom på de mikro- og makroetiske konsekvenser, det kunne have for informanterne at deltage i undersøgelsen. Dette gælder særligt risikoen for, at kritiske udtalelser – eksempelvis om ledelsesmæssige forhold – senere kunne blive genkendt og potentielt give anledning til uønskede reaktioner, enten fra dem selv eller fra andre, som eksempelvis deres ledere. For at imødegå dette har jeg lagt vægt på en grundig anonymisering som beskyttelsesmekanisme (ibid.).

Som forsker har jeg tillige bestræbt mig på at udvise metodisk og etisk refleksivitet i min tilgang. Med afsæt i en hermeneutisk erkendelsesinteresse har jeg været opmærksom på egne forforståelser og værdimæssige antagelser i mødet med informanterne. Når jeg undervejs blev opmærksom på, at disse forforståelser risikerede at styre mine spørgsmål, søgte jeg eksplicit at italesætte dem i interviewet. Dette gjorde jeg med henblik på at lade informanterne be- eller afkræfte mine antagelser og derved nuancere eller korrigere min forståelse. Tilsvarende har jeg, når informanterne fremsatte komplekse eller værdiladede udsagn, løbende opsummeret min forståelse af deres perspektiv og givet dem mulighed for at korrigere eller uddybe. (Brinkmann & Tanggaard, 2020: 598).

Herudover har jeg været bevidst om, at informanternes udsagn ikke nødvendigvis skal forstås som direkte udtryk for en objektiv eller stabil virkelighed. I tråd med Gubrium og Holstein (2012) anerkender jeg, at interviewdata er situeret og konstrueret i selve interaktionen. Informanter kan løbende positionere sig strategisk og tilpasse deres fortællinger – eksempelvis for at fremstå mere kompetente, legitime eller loyale. Det er derfor nødvendigt at anlægge et kritisk og analytisk blik på interviewdata og forholde sig til den kontekst, hvori udsagnene er blevet til.

Med disse etiske og metodiske overvejelser som baggrund blev de indsamlede data efterfølgende transskriberet med henblik på den videre analyse

Transskribering af interviews:

Alle interviews blev transskriberet med udgangspunkt i AI-genererede automatiske udskrifter, som jeg efterfølgende gennemgik grundigt. Jeg lyttede hvert interview igennem i sin fulde længde og sammenholdt lydfil og udskrift linje for linje, hvor jeg foretog nødvendige rettelser, når den automatiske transskription ikke var præcis.

Med afsæt i forståelsen af transskribering som en fortolkende praksis (Kvale & Brinkmann, 2015:236), tilstræbte jeg at være tro mod informanternes ordvalg og formuleringer for at sikre høj validitet. Samtidig foretog jeg enkelte sproglige justeringer – fx fjernelse af gentagelser og tilføjelse af manglende ord – når det var nødvendigt for meningsfuld læsning. Disse ændringer blev markeret med kantede parenteser for at tydeliggøre min analytiske indgriben.

Sekvenser uden relevans for undersøgelsens fokus – fx afbrydelser eller tekniske afsnit – blev udeladt. Betydningsfulde pauser og tryk i talen blev markeret med henholdsvis tre punktummer (...) og store bogstaver, da de potentielt kunne få analytisk betydning (ibid.).

Jeg transskriberede alle interviews selv for at sikre konsistens i sproglig behandling og fortolkning. Denne forskernærhed til materialet understøtter både reliabilitet og fortolkningsdybde (Brinkmann & Tanggaard, 2020:50-55). Afslutningsvis udskrev jeg alle interviews fysisk, hvilket muliggjorde manuel kodning og annotation som første skridt i den videre analyse

2.8 Brug af AI

Jeg har løbende anvendt ChatGPT til at forbedre mine sproglige formuleringer, men har forholdt mig kritisk til dets forslag.

Kapitel 3: Analyse af data

3.1 Analysestrategisk tilgang

I dette afsnit redegør jeg for min tilgang til analysen af det empiriske materiale. Jeg indleder med at præsentere mit induktive og hermeneutiske udgangspunkt, som tilsammen har udgjort rammen for analysen. Dernæst beskriver jeg min kodningsstrategi og den konkrete bearbejdning af vignet- og interviewdata. Afsnittet afsluttes med en redegørelse for analysestrategien samt en metodekritisk refleksion.

3.2 Induktiv og hermeneutisk tilgang

Min tilgang til analysen er primært induktiv. Det vil sige, at jeg har tilstræbt at lade meningsfulde mønstre og temaer fremtræde på baggrund af det empiriske materiale uden at lade en teoretisk ramme styre udvælgelsen af relevante kategorier på forhånd. Formålet har været at give plads til, at informanternes erfaringer og forståelser kunne træde tydeligt frem (Brinkmann & Tanggaard, 2020: 668).

Det er dog vigtigt at anerkende, at ingen analyse kan udføres helt uden forforståelse. Som forsker bringer jeg uundgåeligt både teoretisk viden, faglig erfaring og forskningsmæssige perspektiver med mig ind i mødet med data. Disse forforståelser har blandt andet været medvirkende til

udformningen af undersøgelsesspørgsmål, konstruktionen af vignetten og formuleringen af interviewguiden. Min tilgang indeholder derfor også deduktive elementer (ibid).

Analysen er desuden inspireret af en hermeneutisk forståelsesramme, hvor fortolkning anskues som en cirkulær bevægelse mellem del og helhed. Det betyder, at forståelsen af materialet udvikles gennem en kontinuerlig vekslen mellem konkret empiri og overordnede fortolkningsrammer. I denne tradition opfattes analyse som en reflektiv og ikke-lineær proces, hvor ny indsigt opstår i samspil med forskerens forforståelse (Järvinen & Mik-Meyer, 2017: 125). Det hermeneutiske perspektiv stemmer overens med min erkendelsesinteresse, som har været at undersøge, hvordan risikovurdering opleves og praktiseres i politiets arbejde – med særlig opmærksomhed på, hvordan skøn, usikkerhed og vurderinger træder frem i konkrete situationer.

3.3 Kodning og meningskondensering

På baggrund af ovenstående tilgang har jeg anvendt meningskondensering som kodningsstrategi. Meningskondensering er en metode til at destillere og strukturere centrale betydningsindhold i informanternes udsagn i kortere, mere kondenserede formuleringer (Kvale & Brinkmann, 2015: 229-236). Metoden gør det muligt at bevæge sig fra konkrete ytringer til mere abstrakte meningsenheder, som senere kan danne grundlag for tematisering.

Kodningen er gennemført manuelt og i hånden på udprintede interviewudskrifter og vignetbesvarelser. Denne fremgangsmåde gav mig mulighed for at arbejde tæt med teksten og foretage løbende fortolkninger i samspil med den øvrige empiri. Først udvalgte jeg meningsbærende passager i materialet – eksempelvis udsagn om brugen af skøn, tvivl, risikofaktorer eller værktøjets funktion – og herefter fortolkede jeg det centrale indhold. Dette kondenserede jeg i korte formuleringer, som fastholdt informanternes perspektiv, men i en mere analytisk form.

Jeg har anvendt meningskondensering både i analysen af vignettedelen og af de kvalitative interviews. Selvom vignetbesvarelserne ofte var kortere og mere fokuserede end interviewene, har metoden været anvendelig i begge tilfælde, da den understøtter en systematisk og reflektiv tilgang til meningsfortolkning. Ved at benytte samme kodningsstrategi på tværs af datakilder er der samtidig skabt sammenhæng og kontinuitet i analysen.

3.4 Tematisering og analytisk anvendelse

På baggrund af kodningen har jeg identificeret otte overordnede temaer. Disse temaer fandt jeg ved at samle alle koderne i bunker som lignede hinanden og som jeg derfra dannede temaer ud fra og det blev mit grundlag for analysen. Disse temaer repræsenterer mønstre i informanternes udsagn og giver indblik i, hvordan risikovurdering forstås og praktiseres i politiets arbejde. Temaerne præsenteres her:

1. **Oplysninger om voldsudøver og tidligere adfærdsmønstre**

Omfatter oplysninger, der tillægges betydning i vurderingen af risiko – fx historik med vold, psykisk ustabilitet, selvmordstrusler, stalking, tidligere tilhold og eskalering over tid.

2. **Voldsudøvers fremtræden og samarbejdsevne**

Fokuserer på voldsudøverens adfærd i samtalen, herunder om han virker troværdig, tager ansvar, benægter eller reagerer på tidligere indsatser.

3. **Ansvar og usikkerhed i risikovurderingen**

Dækker refleksioner over det ansvar, der følger med at foretage en risikovurdering – herunder frygten for at vurdere forkert, strategier for at sikre sig og tendensen til at starte på et højt risikoniveau ved tvivl.

4. **Systemiske rammer og teknologiske begrænsninger**

Omhandler de praktiske og teknologiske vilkår for arbejdet med risikovurdering – fx forældede it-systemer, manglende overblik og vanskeligheder ved at dele vurderinger med andre aktører.

5. **Vidensgrundlag og faglige vurderingsstrategier**

Beskriver, hvordan forskellige former for viden mobiliseres i vurderingerne – fx erfaring, intuition, lovgivning, forskning, mavefornemmelser og faglig dømmekraft.

6. **Kvindens fremtræden og handle-mønstre**

Fokuserer på, hvordan informanterne forholder sig til den voldsudsattes adfærd og forklaringer – fx hendes tydelighed, følelsesmæssige reaktioner, beskyttelse af udøver og eventuel kontakt mellem parterne.

7. **Voldens karakter og vurdering af alvor**

Omfatter overvejelser omkring voldens form – om der er tale om akut eller akkumuleret vold – og hvordan den samlede fare vurderes ud fra sagens helhed.

8. Det konkrete møde og skønnets situerede karakter

Sætter fokus på det relationelle aspekt af arbejdet – betydningen af at sidde over for borgeren, afkode stemninger og udvise forsigtighed, nærvær og vurderingsevne i samtalen.

Disse temaer udgør rammen for den videre analyse, hvor jeg undersøger, hvordan faglige vurderinger og skøn træder frem i praksis – og hvordan usikkerhed, erfaring og systemiske forhold spiller sammen i arbejdet med risikovurdering.

3.4 Fleksibel analysestrategi

Analysen er bygget op omkring specialets tre forskningsspørgsmål. De otte identificerede temaer fungerer som analytiske byggesten, der aktiveres på tværs af spørgsmålene. Denne tilgang muliggør en dynamisk bevægelse mellem del og helhed, hvor temaerne belyser, nuancerer og konkretiserer de analytiske pointer uden at strukturere analysen i faste tematiske afsnit. Fokus er rettet mod, hvordan risikovurdering praktiseres, hvordan faglige skøn udfoldes i situationer præget af usikkerhed, og hvordan værktøjet SARA:SV anvendes og opfattes i praksis. Den fleksible strategi understøtter en kontekstafhængig og fortolkende analyse, hvor informanternes erfaringer bringes i spil på tværs af tematiske grænser.

3.5 Metodekritisk refleksion

I arbejdet med analysen har jeg bestræbt mig på at være systematisk og gennemsigtig i mine metodiske valg. Det gælder både i udvælgelsen af dataudsnit, i fortolkningen af meningsindhold og i den efterfølgende kondensering. Jeg har været opmærksom på, at jeg som forsker uundgåeligt er en medfortolker af det empiriske materiale, og at meningskondensering netop indebærer et niveau af abstraktion, hvor informanternes ord gives en analytisk form.

Det udgør en styrke, at jeg har arbejdet tæt med materialet og selv foretaget al transskribering og kodning, da det har givet en høj grad af fortrolighed med datagrundlaget og minimeret risikoen for fejlfortolkninger. Omvendt indebærer denne tilgang også, at analysen i høj grad er præget af mine egne valg og tolkninger. Jeg har derfor løbende søgt at være bevidst om mine forforståelser og lade materialet guide fortolkningen frem for at påtvinge det bestemte teoretiske læsninger.

Kapitel 4: Teoriafsnit

I dette afsnit præsenterer jeg det teoretiske afsæt, der danner rammen for analysen. Teorivalget er foretaget på baggrund af de mønstre og pointer, der trådte frem under den empiriske bearbejdning gennem kodning og meningskondensering (jf. analysestrategien). Afsnittet er introducerende, idet teorierne løbende foldes mere udførligt ud i samspil med analysen. Formålet er her at give læseren indsigt i det teoretiske perspektiv, som analysen tager afsæt i.

4.1 Mobilisering af viden og dømmekraft (Møller)

Anne Mette Møller (2022) beskæftiger sig med, hvordan forskellige former for viden mobiliseres i professionelle vurderings- og beslutningssituationer. Hun identificerer tre former for viden, der udgør grundlaget for professionel dømmekraft:

- *Knowledge-that* (deklarativ viden, fx lovgivning, forskningsbaseret viden og formelle retningslinjer)
- *Knowledge-how* (praktisk, tavs viden baseret på erfaring og rutine)
- *Knowledge-by-acquaintance* (erfaringsnær viden opnået i mødet med konkrete personer og situationer)

Jeg anvender denne teori, fordi den tilbyder et nuanceret begrebsapparat til at forstå, hvordan fagpersoner – i dette tilfælde politiansatte – anvender og kombinerer forskellige typer viden i komplekse vurderingssituationer. Særligt i arbejdet med risikovurdering, hvor beslutninger ofte skal træffes hurtigt og på baggrund af ufuldstændige oplysninger, er det relevant at undersøge, hvordan både formel viden, erfaring og situationsforståelse aktiveres i praksis. Møllers teori muliggør netop dette blik og hjælper til at belyse samspillet mellem regelbaseret og erfaringsbaseret viden i konkrete beslutningsprocesser.

4.2 Dømmekraftens former (Juul & Højlund)

For at nuancere forståelsen af de vurderinger og beslutninger, fagpersoner træffer, inddrager jeg Søren Juuls og Peter Højlands (2015) begreber om personlig, institutionel og social dømmekraft. De tre former repræsenterer forskellige horisonter for dømmekraft og bliver aktiveret afhængigt af kontekst og opgavens karakter:

- *Personlig dømmekraft* bygger på individets egne værdier, erfaringer og etiske refleksioner.
- *Institutionel dømmekraft* forankres i organisatoriske rammer, regler og procedurer.
- *Social dømmekraft* relaterer sig til den professionelles evne til at forstå borgerens livssituation, ønsker og drømme.

Jeg inddrager denne teori, fordi den giver mulighed for at analysere, hvordan dømmekraft ikke kun handler om individuelle valg, men også er formet af institutionelle rammer og relationelle hensyn. Teorien er særligt velegnet til at undersøge, hvordan politiansatte i deres vurderingsarbejde balancerer mellem egne erfaringer, organisatoriske krav og borgerens perspektiv. I arbejdet med risikovurderinger skal der både tages hensyn til lovgivning og procedurer, men også til ofres og udøveres livssituation – og Juul og Højlands begreber tilbyder et analytisk sprog til at fange disse forskellige hensyn og deres indbyrdes spændinger.

4.3 Skøn og praktisk ræsonnement (Molander & Grimen)

Skøn og faglig dømmekraft er omdrejningspunktet for Anders Molander og Harald Grimens artikel *Efter eget skøn* (2011). Her argumenterer forfatterne for, at skøn er en uundgåelig del af professionel praksis – særligt i situationer præget af usikkerhed, kompleksitet og manglende klare regler. Når regler, værktøjer og retningslinjer ikke slår til, træder skønnet i kraft som et nødvendigt led i beslutningsprocessen.

Det praktiske ræsonnement beskrives som den faglige bearbejdning, der finder sted, når en professionel fortolker en situation og handler ud fra denne fortolkning. Ræsonnementet er ofte præget af tavs viden, etiske overvejelser, erfaringer og kontekstuelle hensyn. Man kan med fordel forstå denne proces som en slags *black box* (inspireret af aktør-netværksteori): Input såsom data, erfaring, intuition og kontekstualiseret viden bearbejdes i en kompleks indre proces, der sjældent er fuldt synlig – og resulterer i et output = faglig vurdering.

Jeg anvender denne teori, fordi den sætter fokus på skøn som et uundgåeligt og legitimt element i faglige beslutningsprocesser – og dermed også i politiets risikovurderinger. Teorien giver mig mulighed for at åbne "den sorte boks" og analysere, hvordan faglige vurderinger bliver til i praksis, når standardiserede værktøjer som SARA:SV ikke rækker i sig selv. Molander og Grimens perspektiv bidrager således med en vigtig forståelse af, hvordan skøn og dømmekraft fungerer som bindeled mellem regel og handling i professionel praksis.

Afslutningsvis skal det nævnes, at jeg i analysen enkelte steder inddrager supplerende teoretiske perspektiver, hvor det er relevant for at underbygge konkrete pointer og fortolkninger. Da disse teorier anvendes lokalt og situationsbestemt, udfoldes de løbende i analysen, og gennemgås derfor ikke nærmere i dette afsnit.

Kapitel 5: Fund

5.1 Institutionelle betingelser for risikovurdering og faglig dømmekraft

Indledningsvis finder jeg det væsentligt at indkredse de institutionelle og styringsmæssige rammer, som politiansattes risikovurderingsarbejde er indlejret i. Risikovurderinger foretages ikke i et tomrum, men finder sted i en organisatorisk og politisk kontekst, der former og begrænser mulighederne for faglig dømmekraft (Bundesen & Skals, 2021). Forståelsen af disse rammer er afgørende for at kunne analysere, hvordan SARA:SV anvendes i praksis – og hvilke hensyn og logikker der præger vurderingsarbejdet.

Som teoretisk supplement inddrages Michel Foucaults begreb om styringsteknologier til at belyse, hvordan magt og viden institutionaliseres i professionelle praksisser. Styringsteknologier forstås her som måder, hvorpå staten indirekte regulerer professionel praksis gennem viden, normer og tekniske redskaber. (Foucault 2002) Foucaults perspektiv bidrager til at forstå, hvordan standardisering, dokumentationskrav og brugen af risikovurderingsværktøjer ikke blot understøtter beslutningsprocesser, men samtidig fungerer som styringsredskaber. I denne optik kan risikovurdering ses som en teknologi, der omsætter viden om "risiko" til målbar information, hvilket muliggør politisk kontrol og organisatorisk styring (ibid)

Kontekstualiseringen fungerer som en del af analysen og har til formål at skabe et analytisk afsæt for de efterfølgende analyserende afsnit. Ved at tydeliggøre de institutionelle betingelser for dømmekraft og de styringsteknologiske logikker, der præger politiets arbejde, bidrager kontekstualiseringen til en forståelse af de faglige vurderinger som praksisser, der formes af og responderer på bredere strukturelle vilkår.

5.1.1 Politisk og økonomisk styring: Risikovurdering som styringsteknologi

Siden 1990'erne har moderniseringsbølger og reformer inspireret af New Public Management (NPM) haft stor indflydelse på den offentlige sektor. Denne styringsform har medført en øget

vægtning af effektivitet, dokumentation, resultatmåling og standardisering – også af professionel dømmekraft (Christensen, 2021; Juul & Højlund, 2015). I denne styringslogik bliver risikovurdering ikke blot et redskab til faglig refleksion, men en teknologi til at synliggøre og kontrollere faglige handlinger – en styringsteknologi i foucaultsk forstand (Foucault, 2002), der bidrager til at forme adfærd og selvforståelse hos fagprofessionelle.

Risikovurderingsværktøjer som SARA:SV skal derfor ikke kun forstås som hjælpemidler i arbejdet med partnervold, men også som led i en bredere styringsrationalitet, hvor risiko gøres til objekt for politisk handling og organisatorisk styring. Dette ses bl.a. i regeringens Handlingsplan mod partnervold og partnerdrab 2023–2026, hvor der lægges vægt på systematisk og risikobaseret opsporing gennem standardiserede metoder. Også politiets flerårsaftale 2020–2023 fremhæver systematiske risikovurderinger som en central del af det forebyggende arbejde (Justitsministeriet, 2020).

Denne politiske styring sætter også spor i informanternes oplevelse af praksis. Birgitte og Torben udtrykker det således:

"Der er kommet et andet blik på det, der er kommet mere fokus på sagsområdet og risikovurderingsværktøjerne (...) nu er det jo også regeringsbestemt, hvad vi skal kaste os over – og bl.a. nu er det jo også forebyggelse, der er i fokus, kan man sige." (Birgitte, s. 51–52)

"Der er et større fokus, en større bevidsthed, så bliver det jo også forankret i ens underbevidsthed" (Torben, s. 31)

Udsagnene illustrerer, hvordan politiske prioriteringer ikke blot sætter retning for handling, men også bliver en del af fagpersoners forståelse af, hvad arbejdet handler om. Med Foucault kan man sige, at det politiske blik bliver indlejret i subjektet og dermed påvirker, hvordan faglig dømmekraft udøves og begrundes. (Foucault, 2002)

Informanterne peger desuden på, at ikke alle risikovurderinger vægtes lige højt. Ressourcer og politisk opmærksomhed fremstår som afgørende faktorer. Pernille fortæller:

"Det handler jo også om, hvad der er givet midler til, og hvad der er politisk bestemt. Det er jo ofte en kæmpe faktor i forhold til, om de her risikovurderinger bliver lavet eller ej (...). Når vi kigger på

det æresrelaterede område f.eks., er der afsat betydelige midler, men når vi taler om vold i nære relationer, så er der ikke altid afsat de samme ressourcer til den her opgave.” (Pernille, s. 36–37)

Dette peger på et vilkår, hvor faglig dømmekraft udøves i et felt præget af institutionelle forskelle og ulige prioritering. Det er netop i dette spændingsfelt mellem ydre krav og faglig vurdering, at Juul og Højlands (2015) begreb om institutionel dømmekraft bliver relevant. Dømmekraften formes her ikke blot af faglig viden, men også af politiske mål, organisationens strukturer, værdier og ledelsesmæssige signaler.

Et andet aspekt af styring handler om kvantificering og dokumentation. Her beskriver Maluka, hvordan ledelsens fokus på antallet af udførte vurderinger tidligere har påvirket hendes praksis:

“Vi sidder i et system, hvor resultater er i fokus – altså, hvor mange risikovurderinger har vi lavet i år. Det er en træls måde at blive evalueret på (...). Tidligere kunne det godt presse mig, men ikke længere. Vi er mere bare sådan: ‘Hvis I har et problem med det, så kom til os – så skal vi nok forklare, hvorfor vi laver lige præcis det antal, vi skal.’” (Maluka, s. 60–61)

Dette citat tydeliggør, hvordan styringslogikker kan skabe et pres i hverdagen, men samtidig også afføde former for faglig modstand. Udsagnet illustrerer en udøvelse af praktisk dømmekraft (Molander & Grimen, 2011), idet informanten aktivt forholder sig til styringskravene og fremhæver en reflektiv vurdering af, hvornår standarder skal følges, og hvornår de bør afviges. Samtidig er det min opfattelse at citatet kan læses som et forsøg på positionering i interviewsituationen, hvor informanten muligvis ønsker at fremstå som erfaren og handlekraftig – og som mindre påvirket af de ydre krav, end tilfældet måske er. Derfor vurderer jeg, at styringsmæssige krav formentlig spiller en mere gennemgribende rolle i praksis, end informanten umiddelbart giver indtryk af.

Sammenfattende viser denne del hvordan risikovurdering gennem risikovurderingsværktøjer fungerer som styringsteknologi i et felt præget af politiske forventninger, økonomisk prioritering og dokumentationskrav. Politiansatte navigerer i et felt, hvor faglig dømmekraft udøves under institutionelle og styringsmæssige betingelser. Denne dømmekraft er ikke blot individuel, men også institutionel og relationel – og den udfoldes i en praksis, hvor magt, ansvar og faglighed hele tiden forhandles.

5.1.2 Institutionelle rammer

Hvor afsnit 5.1.1 Politisk og økonomisk styring: Risikovurdering som styringsteknologi viste, hvordan dømmekraft formes gennem politiske og økonomiske styringslogikker, rettes blikket her mod de organisatoriske og faglige vilkår, der former den dømmekraft, som udøves i hverdagen.

Ud over den politiske og økonomiske styring, der former anvendelsen af SARA:SV som styringsteknologi, udspiller politiansattes dømmekraft sig også i en særlig faglig og institutionel kontekst. Denne organisatoriske hverdag rummer egne normer, traditioner og rutiner, som både understøtter og udfordrer fagligheden i arbejdet med partnervold og risikovurdering. Den institutionelle ramme består dels af en række historisk forankrede normer og værdier i politiets praksis og dels af konkrete organisatoriske vilkår.

5.1.3 Et skifte i mindset – fra efterforskning til forebyggelse

Noget, der gentagne gange slår mig under interviewene, er informanternes oplevelse af, at politiets tilgang til partnervold er under forandring. Flere beskriver, hvordan arbejdet tidligere var præget af en klassisk efterforskningslogik – hvor blikket var rettet bagud, og fokus lå på det strafbare. Nu oplever de i stigende grad et krav om at tænke fremad og forebygge. Jeg bliver nysgerrig: Hvad gør det ved den faglige dømmekraft, når man ikke længere kun skal reagere på det skete, men forholde sig til det mulige?

I forlængelse heraf bliver det tydeligt, hvordan det forebyggende arbejde stiller nye krav til dømmekraften. Hvor man tidligere kunne støtte sig til det, der *var* sket, skal fagpersonen nu forestille sig, hvad der *kan* ske. Det fordrer ikke bare nye kompetencer – men også et nyt blik på opgaven og borgeren.

Birgitte sætter ord på denne udvikling, som hun ser udfolde sig over tid:

“Det er jo et andet politi i dag end da jeg startede. I tidligere tider opstillede man jo ikke på samme måde hypoteser som vi gør i dag og havde ikke på samme måde det fremadgående perspektiv med sig, så på den måde er der sådan løbende skabt en anden tænkning” (Birgitte, 42–43).

Jeg hæfter mig her ved ordet tænkning. Det antyder, at det ikke blot handler om ændrede procedurer, men om en grundlæggende faglig omstilling – en ny måde at forstå og rammesætte sin

rolle på. Men jeg spørger mig selv, hvorvidt denne tænkning reelt er internaliseret, eller om det snarere er en diskursiv udvikling, som nogle stadig famler efter at oversætte til praksis.

Marys udsagn bekræfter, at ændringen også handler om en anden forståelse af risiko. Hun siger:

“Tidligere har vi haft lidt for vane at sige: ‘nå ja, det er første gang, vi er på adressen [...] så er det ikke sikkert, vi behøver at være så bekymret’. Jeg tror, der har været en ændring i den her tænkning hos nogen. Der er kommet en bredere viden” (Mary, 5).

Det får mig til at tænke på, hvordan fagpersonens blik ændres: Fra at være fokuseret på synlige skader og gentagelser til at kunne tolke mere subtile risikotegn. Jeg ser her et eksempel på, hvordan viden og erfaring gradvist transformerer dømmekraften. Men jeg fornemmer også, at denne “bredere viden” ikke er ligeligt fordelt – og at det fortsat er op til den enkelte, i hvor høj grad dette blik bringes i spil

5.1.4 Organisatoriske forskelle – struktur og samarbejde

Under interviewene bliver det hurtigt tydeligt for mig, at der eksisterer betydelige forskelle i, hvordan arbejdet med SARA:SV er organiseret. Nogle arbejder i specialiserede enheder, andre alene – men det, jeg bider særligt mærke i, er, at mange beskriver en praksis, der trods kollegial tilgængelighed ofte er præget af solopraksis. Det vækker min nysgerrighed: Hvordan påvirker det den måde, risikovurderingerne bliver til på?

Når Torben fortæller om samarbejdet med efterforskning, fremhæver han både dets styrker og de dilemmaer, det kan medføre. Hans udtalelse – “Kvinden og hendes sikkerhed vil altid være det vigtigste” (Torben, 18) – vidner om, at han står midt i en svær afvejning. For selvom samarbejdet kan bidrage med vigtig viden, kan det også give anledning til etiske spørgsmål, f.eks. om retssikkerhed og rollefordeling. Her træder den professionelle dømmekraft tydeligt frem – ikke som noget mekanisk, men som evnen til at navigere i situationer, hvor forskellige hensyn kolliderer. Det illustrerer Molanders (2011) pointe om, at dømmekraft bliver særlig vigtig, når regler og procedurer ikke længere rækker – og hvor beslutninger må træffes i lyset af usikkerhed og tvetydighed.

Samtidig hører jeg flere informanter fremhæve, at de netop i de mest tvivlsomme sager søger sparring – uanset om der er tale om straffesager eller ej. Det overrasker mig egentlig, at der ikke er mere systematik i denne sparring, da behovet for at få “et andet blik på sagen” – som Maluka siger

– fremstår som en central mekanisme til at mindske bias. Melinas udsagn *“Vi trækker rigtig meget på hinanden og kan være flere ind over en vurdering, fordi vi skal undgå, at ens egen bias sådan bare kører derudad”* (Melina, 19) virker ikke blot som en faglig refleksion, men også som en slags selvregulering i en praksis uden faste holdepunkt. Her kan jeg ikke lade være med at tænke på Møllers (2021) pointe om, at viden netop må socialiseres og bearbejdes kollektivt for at blive anvendelig. Det rejser spørgsmålet: Hvad betyder det for vurderingens kvalitet, når det sociale blik kun aktiveres, hvis den enkelte selv tager initiativ?

Mary sætter også ord på den spænding, jeg hører gennem flere interviews: *“Vi forsøger ikke at sidde alene med vurderingerne [...] nogle gange er det super nemt bare at ville putte dem over i en kasse, men det kan vi ikke altid”* (Mary, 13–14). Det får mig til at overveje, om ønsket om samarbejde også er en måde at modstå et forsimplet risikoblik – hvor kompleksitet reduceres til kategorier.

Det er ikke kun samarbejdsformer, men også den organisatoriske forankring, der påvirker brugen af SARA:SV – især i forhold til hyppighed og rutine. Flere informanter peger på, hvordan sjælden brug svækker tryghed og erfaring: *“Man skal jo tilegne sig en vis erfaring i at anvende værktøjet for at være tryk”* (Natalia, 24). Melina siger direkte: *“Sidder man med det her en gang om året [...] så skal man i hvert fald have hjælp.”* Her bliver erfaring ikke blot et individuelt anliggende, men afhængigt af organisatoriske strukturer, der gør det muligt at *“få det i hænderne”*.

Når Mary tilføjer: *“Hvis du ikke har det i hænderne [...] så vil der helt sikkert være nogle sager, hvor man sådan 'nej, hun er kommet på krisecenter, så behøver vi ikke lave en risikovurdering’”*, peger det på, hvordan vurderingsarbejdet risikerer at blive fravalgt. Det bekræfter Møllers (2021) pointe om, at viden forankres i praksis – ikke blot gennem manualer, men gennem kontinuerlig anvendelse og kollegial refleksion. Jeg spørger mig selv, om nogle politifolk reelt ikke har mulighed for at opbygge denne praksis, fordi rammerne ikke understøtter det. SARA:SV fremstår her ikke som et neutralt værktøj, men som en teknologi, hvis virkning afhænger af, om der gives plads til, at vurderinger overhovedet kan finde sted

Endelig siger Birgitte *“Jeg har lært kunsten at spare med mig selv”* (Birgitte, 44), hvilket både vækker min respekt og min skepsis. Kan man virkelig “sætte sig selv i perspektiv”, eller bliver man blind for netop det, man ikke selv ser? Det bringer Juul og Højlands (2015) pointer om dømmekraftens sociale karakter i spil – for selv om den enkelte kan have nok så meget erfaring, er

det netop i mødet med andre perspektiver, at dømmekraften udfordres og skærpes. Jeg hæfter mig ved, hvordan nogle – fx Maluka – har oplevet, at et styrket fælles blik har mindsket behovet for egentlige vurderinger. Det får mig til at overveje, om SARA:SV nogle steder reelt bliver overflødiggjort af et mere kollektivt blik på risiko. Men samtidig spørger jeg mig selv, om det netop er i de kollektive processer, at værktøjets potentiale kan aktualiseres.

5.1.5 Ressourcer, prioriteringer og dømmekraft i risikovurderingsarbejdet

Når jeg ser nærmere på, hvordan politiets dømmekraft udfolder sig i praksis, bliver det tydeligt, at vurderingerne hverken foregår i et vakuum eller følger en fast manual. De formes af tidspres, systembegrænsninger og organisatoriske prioriteringer – vilkår, der sætter rammerne for, hvornår og hvordan SARA:SV overhovedet bringes i spil.

Et centralt tema i interviewene er mangel på ressourcer – særligt tid og hænder – som opleves som en grundlæggende præmis. Maluka siger det ganske nøgternt:

“Alt arbejde er jo en opvejning af ressourcer... Der er nogle dage, hvor vi har 10 sager vi skal holde øje med, og der er nogle dage, vi har 70 sager...” (Maluka, 34–35)

Udsagnet får mig til at tænke på Molander og Grimens (2011) begreb om praktisk ræsonnement. Det minder mig om, at dømmekraft netop ikke handler om at følge en opskrift, men om at navigere i spændet mellem regler og realiteter. Når der er 70 sager på bordet, må nogle nødvendigvis nedprioriteres – og det bliver her, skønnet aktiveres.

Flere fortæller, at SARA:SV kun bruges, når det giver “mening” i situationen. Mary udtrykker det sådan:

“Det handler simpelthen om at sige, hvornår det giver mest mening at bruge det her værktøj [...] og udvælge de sager, hvor det giver allerbedst mening.” (Mary, 36–38)

Jeg forstår det som et udtryk for det, Anne Mette Møller (2021) beskriver som situationsspecifik vidensmobilisering. Værktøjet er ikke noget, man slavisk følger – det vurderes, tilpasses og anvendes selektivt. Det siger noget vigtigt om, hvordan faglighed praktiseres: ikke som et ideal, men som en løbende tilpasning.

Samtidig står det klart, at systemunderstøttelsen halter. Torben beskriver, hvordan fragmenterede datasystemer udfordrer overblikket:

"Det er mig selv, der skal ind og undersøge, og der kan der jo hurtigt gå noget tabt – en væsentlig detalje i en sag." (Torben, 66)

Her bliver det tydeligt for mig, at dømmekraften ikke kun er afhængig af den enkeltes kompetencer, men også af de teknologiske og organisatoriske betingelser, der omgiver arbejdet. Når systemerne ikke hænger sammen, bliver det svært at mobilisere viden på tværs – og dømmekraften udfoldes i blinde.

Ida sætter præcist ord på spændingen mellem systemets prioriteringer og hendes egen faglige vurdering:

"Altså, ressourcer har indflydelse... Det er ikke fordi, man ikke gerne vil [...] men i nogle sager bliver det ikke prioriteret, og det kan blive skønnet, at det måske ikke er så vigtigt, som jeg synes... Men så gør jeg det, som jeg selv vil have det." (Ida, 52–54)

Som jeg læser det, er det et eksempel på det, Juul og Højlund (2015) kalder personlig dømmekraft. Ida handler på tværs af formelle rammer, fordi hun vurderer, at det er nødvendigt for borgerens skyld. Det peger for mig på dømmekraftens etiske dimension – og på hvor meget ansvar, der faktisk hviler på den enkelte medarbejder.

Til sidst fremhæver Birgitte en bekymring, jeg selv også deler:

"Jeg tror seriøst, at man nedprioriterer risikovurderinger mange steder... det er nok primært de mest alvorlige sager der bliver risikovurderet på." (Birgitte, 55)

Det sætter spørgsmålstejn ved, om de forebyggende ambitioner med værktøjet i praksis bliver indfriet. Når det kun bruges i de mest alvorlige sager, bliver det svært at gribe ind tidligere – dér hvor forebyggelse egentlig skulle finde sted.

I min læsning viser dette afsnit, hvordan dømmekraft i politiets risikovurderingsarbejde er tæt vævet sammen med organisatoriske realiteter. Det er ikke kun et spørgsmål om faglig kunnen, men også om vilkår – tekniske, tidsmæssige og institutionelle – som både understøtter og begrænser den

professionelle vurdering. Netop derfor er dømmekraften ikke blot en individuel praksis, men en kollektiv og kontekstafhængig manøvre..

5.1.6 Konklusion

Dette kontekstualiserende analyseafsnit har vist, at risikovurdering med SARA:SV ikke er en neutral eller udelukkende faglig vurderingsproces, men en praksis formet af styring, forhandling og organisatoriske rammer. Værktøjet fungerer som en styringsteknologi, der ikke blot oversætter politiske og administrative forventninger til hverdagspraksis, men også indvirker på, hvordan faglig dømmekraft kan udfoldes. Den dømmekraft, som politipersonalet bringer i spil, formes i høj grad i samspil med kolleger, lokale ledelsesprioriteter og konkrete arbejdsgange – ikke kun gennem individuel vurdering. Empirien viser, at arbejdet med SARA:SV ofte foregår under betydeligt tidspres og i mødet med komplekse sager, hvor vurderingerne præges af tidligere erfaringer, kollegial sparring og hensyn til dokumentation og legitimering. Politifolkene navigerer mellem forebyggelsesambitioner og driftslogikker, og det risikovurderingsarbejde, de udfører, er ofte præget af pragmatik og improvisation snarere end en lineær anvendelse af redskabet. Der er dermed tale om en praksis, hvor risiko ikke blot "vurderes", men aktivt konstrueres i spændingsfeltet mellem styring og skøn. I det følgende rettes blikket mod, hvordan de politiansatte konkret forstår og fastsætter risiko i mødet med borgeren og i brugen af SARA:SV. Dermed bevæger analysen sig fra et fokus på betingelserne for risikovurdering til et fokus på, hvordan risiko konkret forstås og konstrueres i praksis.

5.2 Hvad påvirker og former politiansattes risikoforståelse og fastsættelse af risikoniveau?

I det følgende rettes blikket mod, hvordan de politiansatte konkret forstår og fastsætter risiko i mødet med borgeren og i brugen af SARA:SV. Dermed bevæger analysen sig fra et fokus på betingelserne for risikovurdering til et fokus på, hvordan risiko konkret forstås og konstrueres i praksis.

Jeg indleder med casens fund, hvor variationen i informanternes vurdering af den samme sag tydeliggør, at risikovurdering ikke er en mekanisk proces, men formes af forskellige former for dømmekraft og faglig logik. Casen åbner dermed for indblik i den kompleksitet, der præger selve fastsættelsen af risikoniveauet.

Herefter udvides perspektivet, hvor jeg anvender black box-metaforen som analytisk ramme for at undersøge, hvad der sker i det rum, hvor vurderingen tager form. Med udgangspunkt i SARA:SV's systematiske opbygning – fra input over vurderingsproces til output – analyserer jeg, hvordan forskellige former for viden, dømmekraft og organisatoriske forhold spiller sammen og påvirker risikoforståelsen mere generelt.

5.2.1 Fund fra casen

Informanternes svar udviser en markant variation i forståelsen og vægtningen af casens oplysninger. Fire ud af syv vurderer sagen som høj risiko (rød), to placerer sig i mellemzonen (gul), og én vurderer casen som lav risiko (grøn). De to informanter, der vælger gul, begrundet primært deres mellemlig position med manglende oplysninger i casen. Denne spredning indikerer, at risikovurdering – selv på baggrund af identisk information – i praksis ikke foregår som en mekanisk eller entydigt standardiseret proces. Tværtimod synes vurderingerne at være påvirket af forskellige fortolkningsrammer, som både kan udspringe af faglige logikker (fx vægtning af tidligere vold, kvindens signaler eller kontaktmønster) og personlige erfaringer. Det rejser spørgsmålet, om og i hvilket omfang risikovurdering overhovedet kan standardiseres – eller om en vis variation er uundgåelig i arbejdet med komplekse og tvetydige oplysninger.

Anne Mette Møller understreger, at frontlinjemedarbejdere – som politiet – opererer i krydsfeltet mellem forskellige typer viden og rationaliteter. I risikovurderingen aktiveres både formel viden (f.eks. om risikofaktorer), erfaringsbaseret viden (hvad man har “set før”), samt organisatoriske normer og krav. Denne pluralitet af vidensformer er tydelig i de måder, hvorpå informanterne argumenterer for deres vurderinger.

5.2.2 Spændet i Risikovurderingerne

Selv blandt de informanter, der placerer sagen i kategorien “moderat” eller “høj risiko”, viser analysen en udtalt variation i, hvilke indikatorer de tillægger afgørende betydning. Det peger på, at selvom sproglige klassifikationer som “lav”, “moderat” og “høj risiko” kan give indtryk af en fælles faglig forståelse, dækker de i praksis over vidt forskellige dømmekraftsprocesser og fortolkningshorisonter (Ejrnæs & Monrad, 2020). Risikokategorierne fungerer ikke som neutrale måleredskaber, men som åbne skøn, formet i spændingsfeltet mellem personlig erfaring, institutionelle normer og kontekstuelle vurderinger.

Eksempelvis tillægger Torben bodelingen en central betydning i sin vurdering af fareniveauet:

“Den kommende bodeling betragter jeg som en risikofaktor, idet den kan ses som værende symbolet på deres forholds endelige ophør.” (Torben, vignet)

Her tolkes situationen ud fra en erfaring om, at symbolske afslutninger kan føre til fare – en vurdering, der ikke står i nogen manual, men som bygger på praksisnær viden. Birgitte anlægger derimod en modsatrettet vurdering:

“Det kan selvfølgelig være slemt nok og grelt nok, at folk de skændes over bodelinger [...] men jeg tænker nødvendigvis ikke, at det er det, der fører til de alvorligste sager.” (Birgitte, interview, s. 21)

Her nedtones betydningen af bodeling, hvilket viser, hvordan skønnet ikke alene formes af sagens fakta, men af hvilke erfaringer og normer informanten bringer i spil. Det bekræfter Møllers (2021) pointe om, at viden i frontlinjearbejde ikke blot er overleveret, men mobiliseret og situeret.

Et tilsvarende spænd fremgår af vurderingerne af “skyggen” foran kvindens vindue. Birgitte tolker det som en klar indikator på fare og optrapning:

“Det at han begynder at dukke op på hendes bopæl, hun ser i hvertfald en skygge og vi må antage, det er ham... Jeg lægger til grund at sandsynligheden må være at det er ham, og på et tidspunkt vil det helt sikkert føre til en fysisk konfrontation.” (Birgitte, s. 23)

Birgitte anlægger her en sandsynlighedstænkning, der hviler på professionel intuition og erfaring – et eksempel på social dømmekraft, hvor viden produceres i samspil med en faglig forståelse af mønstre i partnervoldssager. Modsat insisterer Maluka på verificerbarhed og dokumentation:

“Selvom hun ser en skygge ude foran sit vindue, så kan vi ikke være sikre på, at det er ham. Den vil derfor ikke udløse et rødt flag. Det kan være, at han har opsøgt hende, men det kan også være, at han slet ikke har... (...) det her med at det faktisk er til stede, det har større betydning end hvis jeg er sådan lidt 'muligvis'.” (Maluka, s. 6 og 14)

Malukas vurdering demonstrerer, hvad man med Molander (2011) kan kalde en institutionaliseret dømmekraft: Det, der ikke kan dokumenteres, tæller ikke som gyldig viden. De to vurderinger viser, hvordan den samme observation – en skygge foran et vindue – enten kan udløse et rødt flag eller helt afskrives som irrelevant, alt efter hvilken form for viden og vurderingskriterier, der bringes i spil.

Denne spændvidde materialiseres særligt tydeligt i én vurdering, hvor informanten som den eneste vurderer casen som lav risiko. Det skiller sig ikke blot ud i udfald, men i den underliggende præmis

for, hvordan risiko overhovedet defineres. I denne vurdering ses en konsekvent orientering mod det dokumenterbare og verificerbare – det, der i Møllers begrebsliggørelse fremstår som institutionelt forankret viden.

“Der er ikke en forhøjet risiko i casen, det røde flag kunne være selvmordstruslen, men er den oprigtig eller et trick?” (Maluka, vignet)

Citatet viser et eksempel på dømmekraft, hvor den professionelle nøje overvejer, om tegn på fare er reelle – eller om de kan være usikre eller måske udtryk for en bevidst strategi. Kvindens udsagn betvivles, fordi det ikke entydigt kan verificeres. Det er ikke fraværet af fare, der dominerer vurderingen, men fraværet af bevis.

Set i et teoretisk perspektiv peger dette på, at det samme vurderingsredskab – og den samme case – aktiverer forskellige former for viden og dømmekraft. Nogle vurderinger lægger vægt på subjektivitet og erfaring som centrale elementer, mens andre er mere fokuserede på dokumentation og formaliserede kriterier. Kategorien “moderat risiko” fungerer derfor ikke som en entydig fællesbetegnelse, men snarere som en åben ramme, der rummer forskellige faglige rationaler og organisatoriske praksisser.

Jeg spekulerer på, om denne dokumentationsorienterede tilgang kan ses som et aftryk af et tidligere efterforskningsmindset i politiet, hvor fokus traditionelt har været rettet bagud – mod det, der kan bevises – snarere end fremad – mod det, der kan forebygges. Måske hænger denne bagudskuende tænkning ved i dele af risikovurderingsarbejdet, trods værktøjets intention om at understøtte et mere proaktivt, fremadrettet og forebyggende blik. Dermed synliggør analysen, hvordan tidligere forståelsesmåder og arbejdskulturer kan præge nutidige vurderingspraksisser, også når rammerne og redskaberne er forandrede.

5.2.3 Hvad tillægges betydning i risikovurderingen?

Hvor forrige afsnit belyste, hvordan informanterne aktiverer forskellige former for dømmekraft i deres vurderinger, vil jeg her rette blikket mod, hvad der konkret tillægges betydning i deres fortolkning af casen. Det handler altså ikke kun om, hvordan de vurderer, men hvad de overhovedet ser som relevante indikatorer på risiko. Mit sigte er at forstå, hvordan bestemte risikotegn træder frem og bliver gjort betydningsfulde – og hvordan dette sker i samspil mellem informanternes erfaringer, kontekstuelle vurderinger og organisatoriske forståelser. Jeg er særligt optaget af,

hvordan skønnet både er formet af den enkelte og af de institutionelle logikker, der ligger som et bagtæppe for arbejdet.

Eskalering og voldsudøvers adfærd

Noget af det første, der træder frem, er betydningen af voldsudøverens eskalerende adfærd. Det handler ikke kun om, hvad han gør, men om, hvordan informanterne læser og fortolker hans personlighed og reaktionsmønstre. Torben er et tydeligt eksempel. Han hæfter sig ikke bare ved handlinger, men ved, hvordan manden er:

“Eksmanden udviser en meget bekymrende adfærd og udvikling i adfærden i takt med kvindens forsøg på at bryde med ham [...]. Han fremstår selvcentreret, vred, kontrollerende og manipulerende.” (Torben, vignet)

Torben tegner her et billede af en bestemt type mand, som han opfatter som farlig. Det interessante er, at hans vurdering ikke kun handler om mandens adfærd i den konkrete sag – han ser selve personligheden som en risiko. Det svarer til det, Juul og Højlund (2015) kalder et "tykt skøn": en vurdering, der ikke bare bygger på fakta, men også på erfaringer, mønstre og forestillinger fra tidligere sager. Når Torben vurderer, at der er fare på færde, gør han det med en slags faglig mavefornemmelse, hvor han genkender en type mand, han har set før – og derfor ser han faren som noget, der ligger under overfladen. Når Torben udpeger faren, gør han det med en baggrundsviden, der sandsynligvis stammer fra lignende sager – og dermed træder den farlige mand frem som genkendelig figur.

Inge anlægger et andet perspektiv. Hun retter ikke fokus mod karaktertræk, men mod det relationelle samspil og de følelsesmæssige dynamikker, der opstår, når kontrollen glipper *“Risikoen for eskalering er en bekymring i denne sag [...] voldsudøver forsøger igennem manipulation at genoprette kontakten og kontrollen over hende. Når det ikke lykkes, handler han impulsivt, idet han mister kontrol. Han bliver udadreagerende og truende for at genvinde kontrollen.” (Inge, vignet)*

I modsætning til Torben ser Inge faren som situeret i relationen og tabet af kontrol. Hendes vurdering er formet af en praksisnær forståelse, som Møller (2021) beskriver som praktisk situeret viden: en dømmekraft, der ikke blot bygger på regler, men som er forankret i intuition, erfaring og forståelse af konteksten. Inge vurderer ikke voldsomhed som et generelt træk, men som noget der opstår i samspillet mellem parterne.

Det, jeg finder interessant, er, hvordan begge informanter vurderer risiko – men med forskellige tolkningsrammer. Hvor Torben identificerer fare ud fra en essens i gerningsmanden, ser Inge risiko som noget, der aktualiseres i situationen. Deres vurderinger viser, hvordan risikotegn ikke blot findes, men skabes gennem fortolkning – og hvordan professionel dømmekraft altid er præget af det, der ses som sagligt relevant i den pågældende praksis.

Kvindens sårbarhed og handleevne

Et anden gennemgående træk i informanternes risikovurderinger er kvindens sårbarhed. Det slår mig, at denne ikke blot forstås som et sæt af objektive livsomstændigheder, men i høj grad fortolkes gennem kvindens adfærd, følelsesmæssige udtryk og evne til at erkende og respondere på truslen. Informanterne læser hendes måde at agere og tale på som tegn, der enten kan pege på styrke eller sårbarhed – og i sidste ende, på risiko.

Birgitte fremhæver et særligt mønster af resignation, som hun forbinder med en latent fare for tilbagevenden til udøveren:

“Kvinden fremstår i resignation og udglattende [...] kvindens sårbarhedsfaktorer i kombination med udøvers manipulerende facon vil udgøre et forhøjet risikoelement i det, kvinden er i fare for at vende tilbage til ham.” (Birgitte, vignet)

Her bliver sårbarhed ikke blot noget kvinden har, men noget hun udstråler – og som tolkes ind i en fortælling om tilbagefald. Birgittes vurdering er præget af en helhedsforståelse, hvor både erfaring, moralske forestillinger og generaliseringer spiller ind. Det interessante er, hvordan kvindens handleevne ses som truet – ikke af konkrete handlinger alene, men gennem en fortolkning af hendes følelsesmæssige tilstand. Sårbarheden bliver en relationel størrelse, opstået i mødet mellem kvindens signaler og voldsudøverens tilstedeværelse.

Inge går endnu længere og peger på en psykologisk nedbrydning, som kompromitterer kvindens dømmekraft og evne til at søge hjælp:

“Det kan være svært for hende at være realistisk i forhold til trusselsniveauet selv. Det kan være svært for hende at bede om hjælp... Det kan være nemmere bare at gøre som der bliver sagt, for så er der ro så længe.” (Inge, vignet)

Inges vurdering kredser om et identitetstab – en slags opgivelse, hvor kvinden ikke længere har adgang til sin egen handlekraft. Jeg læser det som et udtryk for, at skønnet her ikke blot handler om synlige forhold, men om at tolke ind i kvindens indre liv. Det viser, hvordan social dømmekraft også er en moralsk praksis (Juul & Højlund, 2015): Inge placerer kvinden i en position som magtesløs og psykisk slidt, og gør dermed også voldens konsekvenser til en nøgle i risikovurderingen. Det centrale her er, at kvindens fare ikke kun kobles til udøveren, men til hendes begrænsede mulighed for modstand. Sårbarhed bliver altså situeret i spændet mellem indre psykologiske mekanismer og ydre pres

Faktorer der trækker i nedadgående retning

Samtidig ser jeg, hvordan nogle informanter identificerer ressourcer og handlekraft hos kvinden som faktorer, der kan nedtone risikoen. Her er det ikke truslens styrke, men kvindens evne til at søge hjælp og mobilisere støtte, der tolkes som beskyttende.

Melina skriver: *“Kvinden har ressourcer, idet hun har taget beslutning omkring krisecenter og advokat, og hun har venner og familie, der har hjulpet hende i ny bolig, så hun må have et godt netværk.”* (Melina, vignet)

Jeg bemærker, hvordan Melina kobler kvindens valg direkte til begrebet ressourcer – det er ikke blot det, hun gør, men det, hun repræsenterer: en aktiv aktør i egen situation. Her bliver adgang til netværk og institutionel hjælp – krisecenter, advokat – tegn på en form for styringsevne. Det vidner om, hvordan dømmekraften indrammes af det, der i Møllers (2021) termer kan forstås som institutionel genkendelighed: Når en borger følger bestemte veje i systemet, aktiverer det professionelle tillidsmarkører.

Natalia fremhæver en lignende læsning: *“Det er positivt, at kvinden ikke virker til at tvivle på hendes beslutning. Kvinden fremstår ressourcestærk og evner at række ud til relevante aktører.”* (Natalia, vignet)

Her tolker Natalia kvindens fasthed i beslutningen som en indikator på lav risiko. Men det, der slår mig, er, hvordan fraværet af tvivl læses som tilstedeværelsen af styrke. Det peger på, at kvindens psykologiske fremtoning – ikke bare hendes handlinger – vægtes. Natalia oversætter således det subjektive udtryk til et vurderingsparameter. Jeg ser her, hvordan skønnet integrerer både et blik for det indre og det ydre, og hvordan styrke bliver noget, der læses frem, snarere end blot registreres.

Det, jeg hæfter mig særligt ved, er, hvordan sociale relationer og institutionel kontakt i sig selv bliver brugt som indikatorer på lav risiko. Det antyder, at dømmekraften ikke kun bygger på direkte faretegn, men også på tilstedeværelsen af tegn, der forbindes med stabilitet og handlekraft – altså signaler om normalitet og fremdrift. I Møllers forstand (2021) illustrerer det, hvordan skønnet opstår i spændet mellem erfaringsbaseret vurdering og strukturelt indlejrede forestillinger om, hvad tryghed og handleevne ser ud som.

5.2.4 Opsamling

Analysen har indtil nu vist, hvordan informanternes risikovurderinger former sig i mødet med den konkrete case. Vurderingerne spænder vidt og afspejler et samspil mellem faglige erfaringer og den tilgængelige case information. Informanterne tillægger forskellige forhold betydning – særligt voldsudøverens eskalerende adfærd og kvindens handleevne eller sårbarhed – men fortolkningerne og vægtningen varierer. Det peger på, at risikotegn ikke vurderes entydigt, men sammensættes i helheder, præget af social og praktisk dømmekraft.

I det følgende rettes fokus fra den specifikke case til informanternes mere generelle erfaringer med risikovurderingsværktøjet SARA:SV. Med udgangspunkt i metaforen om “black box” undersøges, hvordan de oplever at anvende værktøjet i praksis – hvad de ser som centrale risikotegn, og hvordan de navigerer mellem skabelon og skøn..

5.3 Risikovurderingsværktøjet SARA:SV

5.3.1 Den sorte boks og det praktiske ræsonnement

Teorien om det praktiske ræsonnement (Bundesen, Skalls, 2021) og metaforen om den sorte boks supplerer hinanden analytisk, fordi de begge beskæftiger sig med det komplekse rum mellem beskrivelsen af en situation og den konkrete handling, der iværksættes. Hvor teorien om praktisk ræsonnement fokuserer på, hvordan professionelle træffer vurderinger og træffer valg i mødet med kompleksitet og usikkerhed – med brug af dømmekraft og erfaring i en konkret kontekst – tilbyder metaforen om den sorte boks et blik for, hvordan disse valg fremstår som et uigennemsigtigt output. Det er en proces, der ofte ikke er eksplicit eller fuldt tilgængelig – hverken for udenforstående eller nødvendigvis for aktøren selv. (Järvinen, Mik-Meyer, 2017)

Metaforen stammer fra aktør-netværksteorien og anvendes her som et analytisk greb til at åbne for de vurderings- og beslutningsprocesser, der ofte foregår implicit i frontlinjearbejdet med risikovurdering. (ibid) Jeg har valgt netop denne metafor, fordi den enkelt illustrerer, hvordan både synlige og usynlige faktorer – som faglige normer, organisatoriske rammer, skøn og erfaring – smelter sammen i de vurderinger, der træffes i praksis.

Input → Sort boks → Output

- *Input* dækker de oplysninger, der bringes i spil: sagsakter, borgerens fortælling, tidligere erfaringer, lovgivning og institutionelle krav.
- *Den sorte boks* symboliserer det uigennemsigtige rum, hvor tolkninger og skønsmæssige vurderinger finder sted – ofte uden at den professionelle nødvendigvis kan sætte ord på præcis, hvordan eller hvorfor beslutningen formes, som den gør. Her forenes dømmekraft og forskellige vidensformer og omsættes til en forståelse af situationen.
- *Output* er de konkrete vurderinger og handlinger, der iværksættes på baggrund af disse processer.

Med denne metafor i baghovedet analyseres i det følgende informanternes generelle brug af risikovurderingsværktøjet SARA:SV – med fokus på, hvordan de i praksis navigerer mellem standardiserede procedurer og personligt skøn. Analysen er struktureret som en trinvis gennemgang af værktøjet, hvor det første trin udgør inputfasen, de næste to trin udgør black box-fasen, og de sidste to trin danner grundlag for analysens afsluttende del: outputfasen. I hvert trin inddrages informanternes erfaringer og refleksioner over, hvordan SARA:SV fungerer i deres konkrete arbejde med risikovurdering.

5.4 Indsamling og filtrering af information – inputfasen

Det første trin i arbejdet med SARA:SV handler om at tilvejebringe de oplysninger, som hele risikovurderingen skal baseres på. Det lyder umiddelbart som et teknisk og neutralt arbejde, men det viser sig hurtigt, at der her sker en afgørende formgivning af den videre proces. Inputtet er ikke blot information – det er allerede et filtreret, fortolket og prioriteret grundlag. Medarbejderne indsamler ikke blot viden, de foretager et afgørende valg om, hvilken viden der får status som relevant, og hvad der kan undlades.

Indsamlingen starter systematisk: Der søges i politiets egne databaser, især Finner og sociale søg, hvor alle tidligere kontakter med politiet fremgår. Men her støder praksis hurtigt på sin egen begrænsning. En medarbejder kan ikke gennemgå alt. Som Torben formulerer det: *“Og der kan jeg ikke sidde og køre alt igennem... der skal det koges ned... og man kan overse ting og fortolke anderledes... og noget kan gå tabt”* (Torben, s. 37 og 54).

Dette citat illustrerer, hvordan inputtet aldrig er "rent". Torben påpeger selv, at han skal foretage fravalg, og at det uundgåeligt medfører risiko for at misse centrale oplysninger eller misfortolke data. Det er et tydeligt eksempel på det, Anne Mette Møller beskriver som epistemisk selektion i frontlinjearbejde – altså hvordan medarbejdere udvælger og skaber mening i en overflod af information gennem både erfaring og tavs viden (Møller, 2021). Torbens formulering afslører også en bevidsthed om, at det input, som risikovurderingen baseres på, allerede er en konstruktion, ikke en objektiv sandhed.

5.4.1 Vurderingen af voldsudøveren – normativ fortolkning og fremtidsscenarier

Når det gælder voldsudøveren, leder medarbejderne især efter historik med vold, både i relation til den forurettede og tidligere relationer. Her lægges vægt på grovhed, mønstre og omfang – men også på karaktertræk og signaler om fremtidig fare: psykiatrisk historik, impulsregulering, hævnmotiver, misbrug og andres bekymringer. Inge siger:

“Er han tidligere dømt fra os, så har man ligesom kunne se, at han har den mentale kapacitet til både at sige det, men også at udføre det... har der været kvalificeret vold eller andet, så er det jo klart, så er ens hoved jo mere minded på hævn... man har mindre empati og så vil man være hurtigere til at reagere og ikke have impulskontrol” (Inge, s. 9).

Inges udsagn kobler tidligere handlinger med antagelser om fremtidig fare. Hun taler om "mental kapacitet" som et afgørende tegn: Har han udvist tegn på, at han både kan og vil udøve vold, bliver han betragtet som særlig farlig. Men dette blik på risikoadfærd bygger også på stærke normative vurderinger – om empati, hævn og impulskontrol – som ikke nødvendigvis kan udledes direkte fra systemdata. Det er en vigtig påmindelse om, at det analytiske rum, medarbejderen træder ind i, også er et fortolkningsrum, hvor udøvers moral og psykologi læses ind på baggrund af fragmenterede oplysninger.

5.4.2 Vurderingen af den voldsudsatte – sårbarhed, rationalitet og tillid

Tilsvarende gælder det for den voldsudsatte. Også her rettes blikket mod tidligere relationer med vold, men samtidig spiller kvindens adfærd og sårbarhed en stor rolle. Er hun afhængig? Har hun misbrug? Forsvarer hun udøveren? Natalia forklarer: *“Hvis kvinden har et misbrug, har hun så økonomi til selv at forsørge dette misbrug... eller er hun afhængig af ham, så vil det være en måde at kigge ind i, om det kan gøre hende mere inkonsekvent”* (Natalia, s. 14).

Her bliver afhængighed læst som noget, der potentielt gør kvinden mindre rationel, mindre forudsigelig – og dermed mere risikoudsat. Men det siger også noget om den måde, man forsøger at afkode kvindens adfærd på: Ikke bare for at forstå hende, men for at vurdere, hvor meget hendes egne handlinger kan "bruges" som indikator for risiko. Det handler med andre ord ikke kun om, hvad kvinden har været udsat for – men om, hvordan hun forholder sig til det.

Birgitte beskriver dette endnu tydeligere:

“Jeg er opmærksom på kvindens sårbarhedsfaktorer... Det er meget typisk for de her slags kvinder, at de er udglattende og har mistet sig selv og derfor ikke helt ved, hvad der er rigtigt og forkert længere og derfor i stor fare for at vende tilbage” (Birgitte, s. 19).

I Birgittes udsagn ligger en forestilling om, at kvinden ikke længere selv kan skelne mellem farligt og ufarligt. Hun vurderes at være blevet så "udglattet", at hun ikke længere handler rationelt. Det skaber en særlig form for patologisering af kvinden, hvor hendes egne udsagn og valg potentielt bliver set som upålidelige.

5.4.3 Samtalen med udøveren – dilemmaer og strategier

Efter indsamlingen af systemdata og den første vurdering følger samtaler med den voldsudsatte – fysisk eller telefonisk. Herfra varierer praksis markant, især i forhold til inddragelsen af voldsudøveren. Torben forklarer, hvorfor han ser stor værdi i at tale med udøveren:

“Vi skal undersøge voldsudøvers forhold nærmere og få en snak med ham... her kan vi se ud fra denne snak, hvad der ligger til grund for hans ageren i det her” (Torben, s. 6).

Torben fremhæver udøverens egne forklaringer som en mulig adgang til motivet bag volden. Det indikerer, at udøveren ikke kun betragtes som et objekt for vurdering, men også som en meningsbærende aktør. Melina lægger vægt på relationen:

“Altså når vi ringer eller kører ud til udøver, eller han kommer herind, så er det jo ikke for at skælde ham ud, vi vil jo også rigtig gerne hjælpe ham og ret ofte bliver de jo ret glade for, at vi tager kontakt til dem” (Melina, s. 14).

Det er et interessant perspektiv, der viser, hvordan vurderingsarbejdet ikke nødvendigvis er konfronterende, men også rummer et omsorgselement – måske endda en (gen)humanisering af udøveren. Samtidig rejser det spørgsmål om, hvorvidt udøverens egen fortælling kan – eller bør – tillægges vægt i en risikovurdering.

Det står i kontrast til Malukas tilgang:

“Det er ikke almindelig praksis at inddrage udøver... jeg tror ikke nødvendigvis, at udøver vil være interesseret i at bidrage til en risikovurdering på sig selv, så det giver ikke meget mening for mig at ringe og spørge ham. Jeg skal jo have en årsag og kunne argumentere over for ham... ‘Jeg skal vurdere, om du er farlig’, det bliver sådan lidt... Jeg vil derfor altid forsøge at få informationerne på anden vis” (Maluka, s. 46).

Maluka giver udtryk for en vis skepsis over for både udøverens villighed og evne til at bidrage med relevant viden og peger samtidig på, at selve præmissen for kontakten kan være vanskelig: At skulle sige direkte til en person, at man vurderer, om vedkommende er farlig, risikerer at skabe en asymmetrisk og potentielt modvillig relation. Hendes udsagn forstår jeg også som et udtryk for, at tillid og relation opleves som centrale for, om udøveren overhovedet kan inddrages meningsfuldt – og det det tolker jeg som en form for faglig selvbeskyttelse, hvor hun søger at undgå konfrontationer, der kan underminere både relationen og vurderingsarbejdet. I stedet lægger hun vægt på at indsamle information ad andre veje, hvilket kan ses som et forsøg på at bevare faglig integritet i en kompleks og følsom kontekst.

5.4.4 Opsamling: Skønnet som risikoproducerende praksis

Analysen viser, at risikoforståelsen allerede formes i inputfasen gennem medarbejdernes selektion og fortolkning af informationer. Der sker en prioritering af visse typer data – særligt tidligere

voldshistorik og sårbarhedsfaktorer – men det er medarbejderens faglige dømmekraft, der afgør, hvad der tolkes som tegn på risiko. Relationelle hensyn og strategier for fx at undgå konfrontation med udøveren spiller også ind. Inputtet er med andre ord ikke neutralt, men præget af både kontekst, erfaring og ansvarsfølelse.

I det følgende rettes fokus mod næste led i risikovurderingen: Hvordan disse input oversættes til vurderinger og beslutninger – ofte gennem en proces, der fremstår uigennemsigtig og kompleks, som en slags sort boks.

5.5 Vurdering af risikofaktorer og opstilling af risikoscenarier - Den sorte boks

Når input er indsamlet, skal det omsættes til en samlet risikovurdering og mulige fremtidige scenarier. Denne fase udgør en slags “sort boks” i arbejdet med SARA:SV: Det er her, information fortolkes, vægtes og oversættes til en risikoprofil – ofte uden klar indsigt i, hvordan skønnet faktisk opstår. Her tydeliggøres risikovurdering som en dømmekraftsbaseret praksis, hvor professionelle nødvendigvis må træffe skøn og foretage prioriteringer (Molander & Grimen, 2011).

Min empiri viser, at de risikotegn, informanterne fremhæver i vignetten – gerningspersonens profil, eskalering og forurettedes sårbarhed – i høj grad spejler deres generelle blik på risiko. Det antyder, at deres forståelseshorisont i nogen grad er struktureret af selve værktøjets terminologi og opbygning, som opererer med tre domæner: voldens karakter, gerningspersonens risikofaktorer og offerets sårbarhed (Møller, 2021). Her optræder værktøjet som en styringsteknologi, der guider og indsnævrer det professionelle blik. Samtidig kan vignettens tilstedeværelse i interviewet have skabt en kognitiv referenceramme, der har præget informanternes mere generelle refleksioner over risikovurderingens praksis.

Men når jeg dykker ned i, hvordan informanterne konkret vurderer risikotegn, fremstår billedet langt mere sammensat. Inden for de samme tre domæner varierer det markant, hvilke indikatorer informanterne vægter højt, og hvad de tolker som faresignaler. Det bliver tydeligt, at dømmekraften ikke alene formes af værktøjet, men også af personlige erfaringer, kontekst og faglig intuition.

5.5.1 Fravær og nærvær – forskellige skøn i spil

Birgitte og Maluka illustrerer tydeligt denne variation. Birgitte tolker fysisk vold som en mulig risiko – også selvom den endnu ikke har fundet sted. Hun siger: *“Jeg oplever faktisk alligevel at i*

forbindelse med den psykiske vold at den fysiske vold kan været en del af det, i langt de fleste tilfælde er det min oplevelse at der har været fysisk vold også eller at det kan eskalere til det” (Birgitte, s. 3-4).

Jeg vurderer her at Birgitte trækker på en erfaringsbaseret vurdering af mønstre – et skøn, der rækker ud over det direkte observerbare. Hun opererer med en forestilling om eskalation som en iboende dynamik i vold, hvilket gør fraværet af fysisk vold irrelevant i hendes risikoberegning. Det er ikke selve hændelsen, men det potentielle forløb, hun vurderer.

Maluka anlægger derimod en mere evidensnær tilgang, hvor kun tilstedeværende tegn tillægges vægt: *“Vi er nødt til at have en indikator for at der er risiko for fysisk vold, så hvis der ikke har været vold tidligere eller der ikke har været voldelige tendenser, kvælertag, truet eller givet hende slag, så vil det tale imod at vi kan antage at der kommer fysisk vold.” (Maluka, s. 11).*

Hvor Birgitte vurderer ud fra et mønstergenkendende skøn, insisterer Maluka på konkrete indikatorer. Her ser vi to forskellige epistemologier i spil: én, der trækker på intuition og erfaringsbaserede antagelser, og én, der kræver observerbare fakta. Forskellen aktualiserer spørgsmålet om, hvad der overhovedet tæller som viden i risikovurdering – og hvem der sætter præmissen for det.

5.5.2 Vidensformer og vurderingspraksis

Mine interviews viser, at risikovurdering i praksis ikke er en lineær eller ensartet proces, men snarere en kompleks vurderingshandling, hvor mange forskellige typer viden bringes i spil. Informanterne nævner lovgivning, uddannelse, forskningsbaseret fænomenviden, og erfaring fra lignende sager som grundlag for deres vurderinger – men det, der især træder frem, er den betydning, de tillægger deres erfaring, intuition og livserfaring som Melina udtrykker det: *”Jeg synes eddermame at vi bruger mavefornemmelsen rigtig meget..bare vi har læst en linje i døgnrapporten så kører ens mave” (Melina, s 26).*

Det er netop denne sammensatte og situationsafhængige brug af viden, som Møller (2021) betegner som mobilisering af viden: en praksis, hvor frontmedarbejdere trækker på forskellige vidensformer alt efter situationens karakter og egne skønsmæssige vurderinger.

Et centralt begreb i informanternes beskrivelser er “politinæsen” – en form for praktisk dømmekraft, der både rummer intuition, erfaring og faglige vaner. Når Birgitte siger: *“Det er bare noget man bare har på rygraden”* (s. 8), peger hun ikke blot på erfaring i klassisk forstand, men på en kropsliggjort viden, der er så indlejret i hendes praksis, at den opleves som automatisk. Det er en dømmekraft, der er blevet internaliseret gennem år i praksisfeltet.

Denne form for tavs og situeret viden kommer også til udtryk hos Torben, der bemærker: *“Jeg har gang på gang set at forurettet taler truslen ned, men jeg kan jo godt se at der gemmer sig noget inden bagved, som hun ikke siger”* (s. 22). Hans udsagn viser, hvordan vurderingen ikke kun baseres på det, der formelt indgår i samtalen eller i skemaet, men også på det, der tolkes frem mellem linjerne – det usagte, det tilbageholdte. Her bliver intuitionen et redskab til at overskride det, som værktøjet umiddelbart tilbyder.

Ida beskriver dette med ordene: *“Det er politinæse, mavefornemmelse, det er erfaring altså. Jeg tror vi (kollegaer) er alle sammen rigtig forskellige”* (s. 12), og fortsætter: *“Jeg er jo gammel i gårde, man får jo sine rutiner og vaner”* (s. 14). Det, hun peger på, er ikke blot erfaringens værdi, men også hvordan den institutionaliseres i individuelle praksisser og dermed gør dømmekraften personafhængig. Det åbner for en refleksion over, hvorvidt denne forskellighed blandt medarbejdere udfordrer ambitionen om ensartethed og gennemsigtighed i risikovurderinger.

Disse citater illustrerer samlet set, hvordan skønnet i høj grad træffes før og uden for værktøjets formelle struktur. Det peger på en spænding mellem det standardiserede og det situerede – mellem værktøjets skematiske logik og det levede, uformelle arbejde, som informanterne faktisk udfører. Spørgsmålet er, om det overhovedet giver mening at betragte SARA:SV som et redskab, der skaber vurderingen – eller om det snarere fungerer som en ramme, der efterfølgende bruges til at legitimere en dømmekraft, som allerede er blevet aktiveret.

I den forstand bliver risikovurderingen ikke en vurdering *med* værktøjet, men en vurdering *gennem* en professionel praksis, hvor værktøjet kun er ét element blandt mange. Det sætter også et kritisk lys på værktøjets ambition om at standardisere og systematisere skøn, for som det fremgår af informanternes udsagn, er netop det situerede, det intuitive og det kropsligt erfarede helt centralt i deres vurderingspraksis.

5.5.3 Kombination og sandsynlighed – ikke isolerede faktorer

Et gennemgående mønster er, at risikotegn sjældent vurderes isoleret. Det er i kombinationen, betydningen opstår. Mary pointerer: *“Det som bliver afgørende, er kombinationen og sammensætningen af risikofaktorerne [...] det er jo virkelig den enkelte konkrete sag man sidder og kigger på hver eneste gang.”* (Mary, s. 20).

Birgitte supplerer: *“Det er fordi det jeg skal ind og vurdere, om hun er i fare... Det kan jo være træls nok at få drænet sin konto, men det er den reelle fare, som jo ligger i et fysisk angreb.”* (Birgitte, s. 4).

Disse citater viser, at vurderingen ikke handler om mængden af faktorer, men om betydningen af deres samspil og den fare, de tilsammen antyder. Risiko opstår som et sandsynlighedsspørgsmål snarere end en mekanisk opgørelse.

5.5.4 Når interaktionen former risikoforståelsen.

En central pointe, der træder tydeligt frem i materialet, er betydningen af det konkrete møde med både forurettede og voldsudøver for informanternes risikoforståelse. På trods af SARA:SV's ambition om objektivitet, fremstår det klart, at vurderingen i praksis i høj grad formes i det relationelle og sanselige samspil. Det handler ikke blot om, *hvad* der siges, men *hvordan* det siges – og hvilke indtryk, stemninger og emotionelle signaler, der opstår i situationen.

Birgitte siger eksempelvis: *“Det er hendes reaktioner, på tingene, det er hendes blik, det er hendes tonefald. Det konkrete møde med kvinden. Det kan jeg læse rigtig meget ud af”* (s. 34). Jeg bliver nysgerrig på, hvad det egentlig er, hun læser ud af det – og hvordan den viden formes og legitimeres. Det virker som en tavs, kropslig viden, der ikke nødvendigvis kan oversættes til systematiske indikatorer, men som alligevel spiller en afgørende rolle i hendes dømmekraft. Her aktualiseres Møllers (2021) begreb om mobilisering af viden, hvor viden ikke bare er noget, man har, men noget, der aktiveres og formes i situationen.

Det samme gør sig gældende hos Mary, der siger: *“Man får den her fornemmelse på baggrund af samtale med kvinden. Ok hun er presset, hun er virkelig bange [...] så man mærker jo også lidt, hvad får man igen”* (s. 30).

Hendes ordvalg – *“man mærker”* og *“hvad får man igen”* – peger på en form for social afstemning, hvor risikoforståelsen ikke kun handler om objektive tegn, men om at aflæse stemninger og respons. Det efterlader et indtryk af, at risikovurderingen ikke blot handler om truslens størrelse, men om relationens kvalitet – et perspektiv, der udfordrer forestillingen om den neutrale, adskilte vurdering.

Samtidig rejser citatet en vigtig bekymring: Hvis risikovurderingen i så høj grad bygger på følelsesmæssig afstemning og umiddelbar stemningsfornemmelse, hvad betyder det så for de kvinder, der ikke reagerer *“genkendeligt”*? Der kan være kvinder, som – af personlige, kulturelle eller psykologiske grunde – ikke udviser klassiske tegn på frygt eller pres, og som derfor risikerer at blive fejlbedømt som mindre truede. Det sætter fokus på en potentiel blind vinkel i den erfaringsbaserede dømmekraft: at det, der føles genkendeligt og intuitivt rigtigt, også kan være præget af stereotype normer for, hvordan sårbarhed og fare *“ser ud”*.

Mødet med voldsudøveren bærer lignende karakteristika. Torben bemærker: *“Har han en reel og logisk forklaring på det skete [...] og han er villig til at arbejde/søge hjælp, så trækker det risikoen ned”* (s. 6).

Her bliver det tydeligt, at ikke bare handlingerne, men også forklaringens form og modtagerens oplevelse af den får betydning. Det rejser spørgsmålet: Hvad betyder det, at en forklaring opleves som *“logisk”*? Og hvem afgør det? Det vidner om, at vurderingen ikke udelukkende hviler på objektive indikatorer, men på professionel fornemmelse og resonans i mødet.

Ida udtrykker en lignende refleksion, når hun siger: *“Når man taler med den udøvende, så får man ligesom en fornemmelse af deres adfærd: Hvor er han henne, kan han styre sig selv, skal vi være bange for at han snapper eller er han i kontrol?”* (s. 18 og 21). Det interessante her er, hvordan risikovurderingen trækker på en form for situeret sansning – en vurdering af affekt, selvkontrol og stemning. Ida opstiller en vurderingsramme, der ikke findes i værktøjet, men som bliver helt central i hendes praksis.

Disse udsagn viser, hvordan det konkrete møde fungerer som en kilde til viden, men også som en tolkningsmæssig arena, hvor den professionelle aktivt konstruerer en forståelse af risiko.

Vurderingsarbejdet bliver dermed en form for *“situationsdiagnose”*, hvor det er kombinationen af erfaring, relationel forståelse og kropsligt afstemte reaktioner, der giver pejlemærker. I dette lys kan

mødet ikke blot ses som en informationskilde, men som et rum, hvor dømmekraften aktiveres og viden skabes i praksis.

5.6 Risikoscenarier: Mellem fiktion og faglighed.

Når de formelle risikovurderinger i SARA:SV nærmer sig det afsluttende trin – udarbejdelsen af risikoscenarier – opstår en markant forskel i informanternes tilgange og opfattelser. På papiret udgør scenarierne en systematisk måde at fremtænke og kvalificere mulige fremtidige udviklingsforløb i sagen. I praksis viser empirien dog, at det er netop dette element i værktøjet, som informanterne oplever som mest kunstigt, frustrerende og utilstrækkeligt forankret i den viden, de har til rådighed.

Ida siger det kontant: *“Det er jo ren fantasi man sidder med, man kan have ret i 2 ting ud af 10 [...] Jeg synes det er lidt tosset at bruge tid på det, hvis jeg skal være helt ærlig.”* (Ida, s. 27–28).

Hendes citat er bemærkelsesværdigt, fordi det udstiller den grundlæggende spænding mellem krav om systematik og følelsen af at famle i blinde. Ida afviser ikke nødvendigheden af at tænke fremad – men hun oplever, at det bliver en form for gætværk uden faglig tyngde. Det får mig til at tænke på Molanders begreb om saglig relevans (2011): Når vurderingen ikke føles baseret på konkret viden eller faglige kriterier, opleves opgaven som usaglig – og derfor også meningsløs. Informantens dømmekraft bliver sat i spil på et grundlag, hun ikke føler sig støttet i.

Flere informanter understreger, at scenarierne især fravælges i akutte sager, hvor tiden er knap, og intuitionen træder i stedet for skriftlig refleksion. Birgitte udtrykker det således: *“Ofte er det ud fra de indledende oplysninger, jeg risikovurderer i hovedet [...] Har vi allerede haft angrebet, så ville min risiko fra starten af være højrisiko.”* (Birgitte, s. 14). Her ses tydeligt, hvordan skønnet udfolder sig uden om værktøjet – som en mental vurdering, båret af erfaring og akutte hensyn. Jeg læser hendes udtalelse som et eksempel på det, Juul og Højlund (2015) kalder det “tykke” skøn: en vurderingsform, hvor erfaringsbaseret viden, moralsk ansvar og akutte vurderinger smelter sammen. I Birgittes tilfælde bliver det hurtige skøn også et nødvendigt redskab – værktøjet fremstår her som en barriere snarere end en støtte.

Manglende information i sagerne fremhæves som en anden barriere. Torben forklarer:

“Risikovurdering er ikke noget af det første... Vi har slet ikke den viden, der skal til for at udfylde det, for at det giver mening her og nu.” (Torben, s. 14). Det interessante her er ikke blot, at

vurderingen udskydes, men at der peges på en erfaringsbaseret norm om, hvornår vurderingerne er 'gyldige'. Torben antyder, at uden tilstrækkelige data, er risikoscenarierne i fare for at forvride vurderingen i stedet for at styrke den – de bliver i hans blik præget af usikkerhed snarere end kvalificering. Denne oplevelse af skrøbelig viden hænger sammen med Møllers (2021) begreb om praktisk situeret viden: Når den konkrete sag mangler "krop" – altså detaljer og kontekst – svækkes både den faglige intuition og muligheden for at aktivere relevante erfaringer.

En enkelt informant, Melina, peger på, at udfordringen også handler om kompetencer: *"Jeg udfylder altid scenarierne, men jeg synes de er svære at bruge [...] Jeg ved ikke, om jeg mangler noget uddannelse eller noget, men kunne godt bruge hjælp til at udfylde det, fordi de er lidt svære scenarierne."* (Melina, s. 33–34). Melinas refleksion åbner for et andet perspektiv: usikkerheden er ikke bare metodekritik, men også en oplevelse af utilstrækkelighed. Hun forsøger at efterleve kravene, men står uden et klart fagligt kompas. Det får mig til at overveje, hvordan dømmekraft også er et læringsanliggende – ikke blot noget man har, men noget man udvikler gennem træning og sparring. Melinas usikkerhed peger på et strukturelt problem, hvor fagpersoner skal navigere i et felt, de ikke er klædt godt nok på til.

Pernille supplerer denne pointe og forsøger at give en vis rehabilitering af scenarierne: *"Man kan have en fornemmelse af, at man bare sidder og gætter løs [...] Men det gør de faktisk ikke, fordi de kommer med nogle velunderbyggede bud [...] Det gode ved at få lavet de her ret systematisk, det er, at man får stillet sig selv de rigtige spørgsmål."* (Pernille, s. 15–17). Hendes citat understreger, at selv om værktøjet opleves som krævende, kan det fungere som reflektivt modspil til den automatiske mavefornemmelse. Scenarierne kan virke kunstige, men de kan også – som Møller beskriver det – fungere som et redskab, der skærper fagpersonens opmærksomhed mod det usagte og oversete.

Mary er en af dem, der formulerer en mere tydelig nytteværdi: *"Udfyldelsen af scenarierne kan udfordre lidt den viden, man har til rådighed [...] man bliver tvunget lidt ud af sin mavefornemmelse og til at tænke mere [...] og bliver lidt mere nuanceret."* (Mary, s. 11–12). I hendes udsagn bliver scenarierne et middel til at kvalificere dømmekraften – en måde at komme ud over rutinen og det vante blik. Jeg læser det som et forsvar for, at struktur og skøn ikke er modsætninger, men potentielle allierede – hvis de integreres meningsfuldt.

Sammenfattende viser informanternes udsagn, at risikoscenarierne befinder sig i en ambivalent position: De opleves som både tomme og potentielt meningsfulde. Når de lykkes, kan de åbne blikket og skærpe den professionelle refleksion. Når de fejler, bliver de tomme øvelser i gætværk. Det understreger, at værktøjet ikke blot skal forstås som teknik, men som en styringsteknologi, der lægger bestemte forventninger ned over fagpersonernes dømmekraft – og tvinger dem til at balancere mellem form og erfaring, struktur og intuition.

På baggrund af denne komplekse og ofte usikre vurderingsproces træder risikoens håndtering tydeligt frem som en central udfordring for informanterne. Det fører os videre til outputfasen, hvor risikohåndtering og fastsættelse af risikoniveau spiller en afgørende rolle.

5.7 Output: planlægning af risikohåndtering og fastsættelse af risikoniveau.

Empirien peger entydigt på, at sagernes kompleksitet og dynamiske karakter har stor betydning for vurderingen af den samlede risiko. De fleste informanter oplever, at manglende oplysninger eller begrænset kendskab til udøveren skaber en grundlæggende usikkerhed, der aktivt styrer dem til at fastsætte et højere risikoniveau. Som Torben formulerer det med en næsten hudløs ærlighed:

”I sær i den indledende fase – jo flere ukendte faktorer jeg har at forholde mig til, hvis der er mange, så vil jeg hellere sætte risikoen højere end for lavt... for er udøver fuldstændig ukendt, så aner du ikke, hvad du står med... Så kan jeg altid eskalere ned i takt med flere oplysninger der kommer ind.” (Torben, s.5)

Formuleringen “du aner ikke, hvad du står med” indkapsler en oplevelse af en faglig blindhed – et tomrum, hvor usikkerhed ikke bare er mangel på fakta, men en konkret oplevelse af sårbarhed i vurderingsarbejdet. Det, at Torben foretrækker at “sætte risikoen højere” og først “eskalere ned”, kan forstås som en defensiv strategi, hvor usikkerheden kompenseres ved en forsigtig overvurdering. Dette stemmer overens med Molanders (2011) syn på dømmekraft som en situationsbestemt proces, hvor man tilpasser vurderingen løbende i takt med ny information.

Birgitte bekræfter dette mønster: *”Det kan godt være, at jeg starter lidt højt en gang imellem, fordi jeg måske ikke har alle oplysninger til en start. Det er ‘better safe than sorry’, mange gange vil jeg sige.” (Birgitte, s.15-16)*

Her fungerer udtrykket “better safe than sorry” ikke blot som et velkendt rettesnor, men som en form for moralsk begrundelse. Det er et signal om, at usikkerheden ikke nødvendigvis er videnbaseret, men styrer hendes valg af risikoniveau som en måde at minimere mulige konsekvenser af fejl. Birgitte erkender en vis vaghed – “måske ikke har alle oplysninger” – der peger på en nødvendighed for pragmatisk forsigtighed, hvor dømmekraft skabes i spændingsfeltet mellem ansvarsfølelse og utilstrækkelig information. Dette kan ses som et eksempel på, hvordan Møller (2021) beskriver dømmekraftens fremvækst i samspil mellem erfaring, organisatoriske betingelser og usikkerhed.

5.7.1 Ressourcernes betydning for risikovurderingen

Modsat denne praksis bliver mangel på oplysninger – kombineret med knappe ressourcer – af nogle brugt som begrundelse for at sætte risikoniveauet lavt. Her fremhæves, at sager er dynamiske og hele tiden forandrer sig, og at eksterne aktører som krisecentre allerede er involveret. Det fører til en strategi, hvor man venter med at handle, indtil sagen bliver ”alvorlig nok”. Som et eksempel nævnes det velkendte mønster med, at det i gennemsnit tager syv forsøg at forlade en voldsudøver (Maluka). Dette bliver en slags “hjælm” eller skjold for at udskyde handling: At fastsætte lav risiko bliver en måde at købe sig tid på, fordi der ikke er “faktuelle” beviser til andet.

Denne rationalisering illustrerer, hvordan risikovurderingen bliver underlagt en praksis, hvor fakta ikke altid er tilstrækkelige, og hvor dømmekraften også formes af organisatoriske vilkår og tidspres. Dømmekraften fungerer dermed ikke kun som en neutral bedømmelse, men som et led i styringen af arbejdsmængde og prioritering – en pointe som Juul og Højlund (2017) understreger i deres beskrivelse af dømmekraft som en kontekstafhængig praksis.

Natalia giver et meget konkret billede af, hvordan resourcepresset påvirker vurderingen: *”Som led i travlheden, hvis der sker meget på samme tid, så kan det også være en måde, hvorpå hjernen forsøger at skære til... altså et spørgsmål om ressourcer, simpelthen. Hvordan neddrogler jeg risikoen i den her sag og hurtigst muligt når frem til lav risiko.” (Natalia, s.35)*

Natalias ordvalg “hjernen forsøger at skære til” og “hurtigst muligt når frem til lav risiko” fremmaner et billede af en kognitiv, næsten mekanisk proces, hvor vurderingen ikke primært handler om saglig risiko, men om effektiv kapacitetsstyring. Her bliver dømmekraften en slags

strategisk håndtering af egen arbejdsbyrde frem for en udelukkende objektiv vurdering – et eksempel på hvordan organisatoriske rammer kan præge faglige beslutninger.

5.7.2 Når ansvaret bliver styrende for risikoforståelsen

Et andet gennemgående tema er, at ansvaret for at ”ramme plet” i risikovurderingen fylder enormt i informanternes bevidsthed. Intellektuelt erkender de, at de ikke kan holdes ansvarlige for eventuelle fejl, da de – som en informant siger – ikke er ”orakler, der kan se ind i fremtiden”, men kun kan komme med kvalificerede gæt. Følelsesmæssigt derimod præger ansvaret deres arbejde dybt.

Birgitte siger det sådan her: *”Jeg tror ikke helt folk forstår, hvor stort et ansvar det kan være at sidde med. Man har ikke forstået omfanget af det og hvor meget det bor i en.”* (Birgitte, s.54)

Birgittes formuleringer – *”det bor i en”* – signalerer, at ansvaret ikke blot er en professionel byrde, men en eksistentiel og følelsesmæssig belastning, som præger hendes subjektivitet og arbejdsliv. Det understreger, hvordan risikoopfattelsen og dømmekraften er dybt indlejret i det personlige ansvar.

Natalia uddyber denne følelse: *”Jeg synes, det er svært at sætte risiko, jeg sætter det ofte højere, for det er utrygt at være den, der har sagt, at der ikke er noget at være bange for her – og så går det galt.”* (Natalia, s.37)

Hun udtrykker en klar sammenhæng mellem følelsen af utryghed og risikoens niveau, hvor en lav risikovurdering føles risikabel for hende personligt. Samtidig erkender hun den praktiske konsekvens: *”Når man først har sat risikoniveauet til højt, er det svært at eskalere det ned igen. Ofte ses der en tendens til, at man i bedste mening ’kommer til at skyde gråspurve med kanoner’.”* (Natalia, s.38)

Det sidste billede *”skyde gråspurve med kanoner”* er stærkt – det udtrykker en refleksion over den potentielle overdrevenhed i deres vurderinger, et symptom på en forsigtighedskultur præget af risikoaversion, som kan hæmme en mere nuanceret vurdering. Det er et eksempel på, hvordan dømmekraften også rummer en iboende konflikt mellem ansvar, forsigtighed og effektivitet.

Dette dilemma omkring risikoaversion og forsigtighed sætter scenen for næste skridt i processen: risikohåndtering og iværksættelse af konkrete sikkerhedstiltag. Her bliver de teoretiske overvejelser og vurderinger omsat til handling – med alle de udfordringer og afvejninger, det indebærer.

5.7.3 Risikohåndtering: iværksættelse af sikkerhedstiltag

Det dilemma, der opstår i spændingsfeltet mellem ansvar og risikoaversion, danner afsæt for næste skridt i arbejdet med SARA:SV: risikohåndtering. Her omsættes vurderinger og scenarier til konkrete tiltag – og dømmekraften bringes i spil på ny, nu i valget og prioriteringen af indsatser.

Informanterne beskriver en bred vifte af mulige tiltag: formaningssamtaler med udøver, støtte til forurettede i form af krisecenterophold, overvågning og sensorlys, psykologhjælp, overfaldsalarmer, peberspray, hemmelige adresser og kontakt til samarbejdsaktører som fx Lev uden vold. Tiltagene spænder vidt og afspejler, at der ikke findes én lineær kobling mellem vurderet risiko og konkret handling – men snarere en åben proces præget af faglig vurdering og kontekstafhængige afvejninger.

Flere informanter peger på, at selvom risikoniveauet ideelt set burde guide valget af tiltag, er det sjældent det, der reelt styrer beslutningerne. Som Inge siger: *“De skal føle, at de er i gode hænder, så vi træffer de beslutninger om tiltag, som vi gør ud fra en vurdering af, hvad de har sagt og gjort.”* (Inge, s 50) Inges udsagn viser en stærk orientering mod borgerens oplevelse og fortælling – og netop dette peger på det, Molander kalder for social dømmekraft: en vurdering, hvor borgerens livshistorie, drømme og handlemønstre integreres i beslutningsprocessen. Det er ikke en algoritmisk afgørelse, men en refleksiv praksis, hvor “det levede liv” bringes ind i den faglige vurdering.

Inges brug af følelsesbaserede begreber som *“at være i gode hænder”* understreger, at beslutninger ikke alene handler om risikovurderingens formelle niveau, men om at skabe tillid og mening i relationen. Dette kan ses som en form for praktisk etik, hvor fagpersonen agerer i det Molander og Grimen betegner som “det åbne skøn” – en situation uden entydige svar, hvor hensyn skal vejes mod hinanden i lyset af konkrete omstændigheder.

Tilsvarende ses en pragmatisk tilgang til opfølgning. Natalia forklarer: *“Den der kategorisering af risikoniveau synes jeg ikke har indflydelse på, hvor tit jeg laver opfølgningen, det er det generelle eller fulde billede af sagen.”* (Natalia, s 36) Hendes udtalelse peger på, at risikoniveauet snarere fungerer som en retningsgivende struktur end en determinerende faktor. Det er helhedsvurderingen

– det “generelle billede” – der bliver afgørende. Her bliver Møllers pointe om, at frontlinjearbejdere mobiliserer viden situeret i praksis, særlig relevant: Natalia bringer både dokumenteret og tavs viden i spil, når hun fortolker kompleksiteten i sagen og justerer sin opfølgning derefter.

Birgit supplerer med følgende refleksion: *“Det kan jo også være det stille vand, man nogle gange skal holde øje med, så der kan godt være et niveau af lav risiko, men hvor jeg stadig vurderer, at her skal vi have en tæt kontakt og holde et skarpt øje på, hvordan tingene udvikler sig.”* (Birgit, s 47) Her fremstår faglig dømmekraft som en form for “perifer årvågenhed” – en sensitivitet over for det, der ikke nødvendigvis larmer, men som alligevel kan bære risiko i sig. Hendes brug af metaforen “stille vand” antyder en erfaringsbaseret viden om, at risici ikke altid optræder i deres mest tydelige form. Det stiller krav om en skærpet opmærksomhed, som ikke er dikteret af formelle risikokategorier, men af intuition, fornemmelser og professionel refleksion – det, Juul og Højlund beskriver som velfærdsprofessionelles “vurderende arbejde”, hvor der konstant må balanceres mellem hensyn til individet og institutionelle logikker.

Samlet set peger empirien på, at valget af sikkerhedstiltag og intensiteten af opfølgning kun i begrænset omfang styres af det formaliserede risikoniveau. I stedet formes risikoforståelsen og den praktiske håndtering af den af fagpersonernes oplevede ansvar, hensynet til borgerens konkrete situation og en kontinuerlig vurdering af, hvad der i praksis giver mening og virker.

Afslutningsvis viser dette afsnit, at risikoniveauet ikke forstås som en fast størrelse med klare og automatiske konsekvenser – men som noget, der tolkes og justeres afhængigt af den enkelte sag. Det er i mødet mellem fagpersonens erfaringer, relationen til borgeren og vurderinger i den konkrete situation, at forståelsen af risiko og valget af tiltag formes. Det understreger, at risikohåndtering ikke bare handler om at følge en manual, men om at bruge sin faglighed og dømmekraft i lyset af det, man står over for i praksis.

Kapitel 6: Diskussion

Metodekritisk vil jeg starte med at understrege, at specialet primært bygger på en induktiv tilgang, hvor jeg har ladet interviewmaterialet og fagpersonernes egne erfaringer styre, hvad jeg har fokuseret på. Det har været afgørende for at opnå et nuanceret billede af, hvordan risikovurdering praktiseres i virkeligheden – med alle de dilemmaer og overvejelser, der følger med. Samtidig må jeg anerkende, at denne tilgang også sætter begrænsninger. Hvis jeg i stedet havde valgt en deduktiv

metode, med foruddefinerede temaer og hypoteser, kunne jeg måske have fået en mere systematisk indsigt i, hvordan forskellige faglige vurderingsstrategier fungerer. Men så ville jeg muligvis have mistet noget af den åbenhed, der gør, at uventede nuancer kommer frem. Det understreger en vigtig pointe: den viden, vi får frem, er altid farvet af de valg, vi træffer metodisk – og dermed også af, hvad vi vælger at kigge efter, og hvad vi vælger fra.

Når jeg nu diskuterer de centrale problemstillinger i risikovurderingen, er et gennemgående tema den manglende ensartethed i, hvordan udøveren bliver inddraget. Det virker tydeligt, at det er op til den enkelte fagperson at afgøre, om udøveren skal tages med i betragtning – og hvordan. Det kan skabe en slags tilfældighed i praksis, som ikke virker i overensstemmelse med risikovurderingsværktøjernes formål: nemlig at forebygge alvorlig partnervold og partnerdrab.

I problemfeltet har jeg inddraget Christian Løwensteins begreb om ”de magtfulde få” – den lille gruppe voldsmænd, som står bag mange af de mest alvorlige sager. Det er netop denne gruppe, der ofte går under radaren, fordi de ikke tidligere er kendt i systemet. Når risikovurderingen primært bygger på offerets fortælling, og udøveren i praksis ikke indgår aktivt i vurderingen, kan det gøre det endnu sværere at få øje på netop disse højrisiko-personer. Det bekymrer mig, fordi det underminerer selve forebyggelsens kerne: at kunne identificere og målrette indsatsen mod de farligste udøvere.

Men her opstår et dilemma. Flere af mine informanter udtrykker bekymring for, at en systematisk inddragelse af udøveren kan true offerets sikkerhed – og i værste fald eskalere volden. Denne frygt kan gøre fagpersoner tilbageholdende og skabe en usikkerhed om, hvordan og hvornår man bør inddrage udøveren. Det viser mig, at det ikke bare handler om viden, men også om etiske overvejelser og faglig forsigtighed. Hvordan kan man sikre sig, at risikoen for offeret ikke øges ved at inddrage udøveren? Og hvordan kan man udvikle metoder, der både sikrer en bredere viden og beskytter de sårbare?

Denne problemstilling hænger sammen med et mere grundlæggende spørgsmål om, hvad der tæller som gyldig viden i risikovurderingsarbejdet. I praksis ser det ud til, at offerets stemme tillægges størst vægt, hvilket umiddelbart giver mening. Men analysen antyder også, at vurderinger ofte baseres på det, som er følelsesmæssigt genkendeligt for fagpersonen – det, der ”mærkes” eller aflæses som signaler på fare. Det kan føre til, at stereotype forestillinger om, hvordan sårbarhed

eller trussel ser ud, får for stor indflydelse. Dermed kan risikoen for at overse både ofre, der ikke reagerer ”rigtigt”, og udøvere med skjulte farlige mønstre, øges.

Carol Bacchis teori om ”problematization” giver en nyttig ramme til at forstå denne dynamik. Hun viser, hvordan den måde, vi formulerer et problem på, ikke blot afspejler virkeligheden, men også former, hvad vi opfatter som relevant viden og mulige løsninger. I risikovurdering betyder det, at den måde, risiko forstås og italesættes på – fx som noget primært knyttet til offerets udsagn og synlige adfærd – samtidig begrænser, hvad der kan registreres som risiko. Det rejser spørgsmål om, hvem der i praksis sætter rammerne for risikovurderingen, og hvilke blinde vinkler det skaber. Det er en vigtig refleksion, fordi det peger på, at risikovurdering ikke kun er et teknisk eller fagligt spørgsmål, men også handler om magt og om, hvem der definerer, hvad der er legitim viden.

Alt i alt viser diskussionen, at der er behov for at gentænke risikovurderingens praksis, så både offer og udøver inddrages på en systematisk, sikker og etisk forsvarlig måde. Det handler ikke bare om bedre metoder, men også om at åbne op for flere former for viden og tage ansvar for, hvilke perspektiver der får lov at fylde i forebyggelsesarbejdet. Hvis vi vil nå de ”magtfulde få” og dermed gøre en reel forskel i forebyggelsen af partnerdrab, må vi turde udfordre de blinde vinkler og den tilfældighed, som præger den nuværende praksis .

Kapitel 7: Konklusion.

På baggrund af analysen og disse refleksioner kan jeg nu samle op på undersøgelsens vigtigste indsigter

Formålet med undersøgelsen har været at undersøge, hvad der påvirker og former de politiansattes risikovurderinger og fastsættelse af et bestemt risikoniveau.

Analysen viser tydeligt, at risikovurdering med SARA:SV ikke er en neutral eller udelukkende faglig aktivitet. Tværtimod fremstår den som en praksis indlejret i komplekse organisatoriske rammer og styringslogikker, hvor politiske og administrative forventninger omsættes til daglig praksis gennem værktøjet som styringsteknologi. Den professionelle dømmekraft formes i høj grad i samspil med kolleger, ledelse og eksisterende arbejdsgange – snarere end som en isoleret, lineær vurdering. Under tidspres og i mødet med komplekse sager agerer politifolk pragmatisk og improviserende i spændingsfeltet mellem forebyggelsesambitioner og driftslogikker.

Empirien illustrerer store variationer i, hvordan identiske oplysninger tolkes og vægtes, hvilket understreger, at risikovurdering ikke er mekanisk eller standardiseret, men tværtimod en aktiv fortolkningsproces, hvor erfaring, normer og faglige rationaler spiller en central rolle. Risiko konstrueres gennem denne dømmekraft, hvilket blandt andet kommer til udtryk i vurderingen af den voldsudsattes psykologiske fremtoning og handlekraft, som kan trække risikovurderingen i vidt forskellige retninger.

Derudover spiller tavs viden og erfaring en afgørende rolle i den selektive informationsindsamling. Vurderingen af voldsudøveren baseres ikke kun på tidligere voldshistorik, men også på normative antagelser om personlighed og intentioner. Ligeledes præges vurderingen af den voldsudsatte af fortolkninger af deres adfærd og sårbarhed, hvilket i visse tilfælde fører til patologisering og mistillid over for offerets egen vurdering. Som diskussionen har fremhævet, kan disse subjektive elementer medføre blinde vinkler – særligt når udøveren ikke inddrages systematisk i vurderingen.

Det relationelle møde med både forurettede og voldsudøvere er afgørende for risikoforståelsen. På trods af SARA:SV's ambition om objektivitet fremstår risikovurderingen i praksis som et sanseligt og emotionelt samspil, hvor tillid, stemninger og professionelle fornemmelser aktiverer dømmekraften og former vurderingen.

Risikoscenarierne vurderes af mange politifolk som værktøjets mest problematiske element – oplevet som kunstige, frustrerende og ofte løsrevet fra den konkrete, situationsspecifikke viden. I akutte sager vælger mange derfor at prioritere intuition og erfaring fremfor skriftlige scenarier, hvilket peger på en grundlæggende spænding mellem krav om systematik og praksisens kompleksitet, hvor risikovurdering snarere er en skønsmæssig end lineær proces.

Endelig spiller usikkerhed i sagerne en central rolle. Manglende oplysninger og begrænset kendskab til voldsudøveren skaber en faglig blindhed, som både kan føre til forhøjede risikovurderinger for at undgå fejl og til lavere vurderinger som strategi til at købe tid. Som analysen og diskussionen har vist, fungerer risikovurdering således også som en organisatorisk håndtering af arbejdspress, hvor dømmekraften balancerer mellem objektivitet og strategisk hensyntagen.

Sammenfattende peger undersøgelsen på, at risikovurdering med SARA:SV er en socialt og organisatorisk forankret praksis, hvor faglig dømmekraft udfoldes i et komplekst spændingsfelt mellem styring, erfaring og relationer. Værktøjet fungerer mindre som en automatisk

vurderingsgenerator og mere som en ramme, der legitimerer en allerede aktiveret professionel vurdering.

Kapitel 8: Perspektivering

Undersøgelsens fund viser, at risikovurdering med SARA:SV ikke er en objektiv eller teknisk rutine, men en kompleks faglig praksis præget af fortolkning, dømmekraft og usikkerhed. Disse forhold rummer en klar parallel til vilkår i det sociale arbejde, hvor fagprofessionelle ligeledes skal navigere i risikovurderinger – eksempelvis i sager om kriminalitetstruede unge – under komplekse og uforudsigelige betingelser.

Certificering i at kunne anvende SARA:SV er knyttet til en relativt kortvarig uddannelse på kun 3 undervisningsdage. Uddannelsens korte varighed kan have betydning for, hvor trygt og kvalificeret værktøjet anvendes i praksis, idet manglende systematik i brugen kan føre til usikkerhed omkring korrekt anvendelse. Dette vanskeliggør opbygningen af en fælles og stabil vurderingspraksis, hvilket understreges yderligere af, at værktøjet anvendes af en tværfaglig gruppe bestående af både socialrådgivere, psykologer og politifolk, der kan have forskellige perspektiver og faglige traditioner.

Denne problemstilling kan også relateres til socialt arbejde, hvor metoder og redskaber ofte implementeres uden tilstrækkelig faglig opfølgning, supervision og mulighed for refleksion, hvilket kan påvirke kvaliteten af den professionelle praksis. Ideelt set burde supervision og faglig sparring danne rammer for løbende refleksion over egne vurderings- og fortolkningspraksisser samt skabe plads til faglig dialog og ventiler. I praksis er både politiets og det sociale arbejdes vilkår ofte præget af tidspres, begrænsede ressourcer og mange samtidige opgaver. I sådanne kontekster risikerer vurderingsarbejdet at blive reduceret til en opgave, der skal "løses", snarere end en fagligt forankret og refleksiv proces. Risikoen er, at værktøjer som SARA:SV i højere grad bliver administrative procedurer end redskaber til faglig fordybelse og kvalificeret skøn.

Set i et bredere socialfagligt perspektiv peger dette på et behov for at forstå risikovurdering som en praksis, der ikke alene afhænger af metodens indhold, men også af de organisatoriske og faglige rammer, der understøtter – eller hæmmer – refleksion, fælles faglighed og kontinuerlig udvikling. Dermed bidrager specialet til en forståelse af, hvordan styringsværktøjer – også i det sociale arbejde – må ses i lyset af de kontekster, de implementeres i.

Litteraturliste

Bøger og kapitler i redigeret bog

- Bacchi, C. (2009). *Analysing Policy: What's the Problem Represented to Be?* Frenchs Forest, NSW: Pearson Education.
- Baumbach, T., Minke, K. L., & Søberg, T. (2024). *Partnervold og partnerdrab – samfundets blinde vinkel*. Djøf Forlag.
- Becker, H. S. (2020). *Outsidere – Studier i afvigelsessociologi* (2. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2020). *Kvalitative metoder – en grundbog* (3. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Bundesen, P., & Skals, A. (2021). *Faglige skøn i socialt arbejde*. Samfundslitteratur.
- Dean, M. (2006). Governmentality. Magt og styring i det moderne samfund (kap. 1, s. 41–83). København: Forlaget Sociologi.
- Ejrnæs, M., & Monrad, M. (2012). *Vignetmetoden – Sociologisk metode og redskab til faglig udvikling*. Akademisk Forlag.
- Foucault, M. (2002). Overvågning og straf: Fængslets fødsel (M. C. Jacobsen, Overs.). Frederiksberg: Det lille Forlag. (Originalt værk udgivet 1975)
- Goffman, E. (1975). *Stigma*. København: Gyldendal.
- Høilund, P., & Juul, S. (2015). *Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.
- Jarvinen, M., & Mik-Meyer, N. (2017). *Kvalitativ analyse – Syv traditioner*. Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview – Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. Hans Reitzels Forlag.
- Lipsky, M. (1980). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services*. New York: Russel Sage Foundation.
- Lupton, D. (2006). Sociology and risk. I G. Mythen & S. Walklate (Red.), *Beyond the Risk Society: Critical Reflections on Risk and Human Security* (s. 11–24). Open University Press.
- Mik-Meyer, N., & Villadsen, K. (2007). *Magtens former: Sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren*. Hans Reitzels Forlag.
- Monrad, M., & Olesen, S. P. (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.
- Olesen, S. P., & Monrad, M. (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.
- Vaaben, L., & Thomsen, H. A. (2023). *En forudsigelig forbrydelse*. Forlaget 28B.
- Vikkelsø, S., & Kjær, P. (Red.). (2014). *Klassisk og moderne organisationsteori*. Hans Reitzels Forlag.
- Zacka, B. (2017). *When the State Meets the Street*. Cambridge: Harvard University Press.

Rapporter og litteratur

Arntzberg, L. S. (2023). Dette er ikke matematik – En kvalitativ studie af politiansattes risikoforståelse i mødet med partnervold.

Bonderup, M. (2021). Der er ikke noget, som er rigtigt eller forkert, når man snakker faglige vurderinger. Aalborg Universitet.

Justitsministeriet. (2020). Politiets flereårsaftale 2020–2023.

<https://www.justitsministeriet.dk/arbejdsmraader/politiet/politiets-flerearsaftale-2020-2023/>

Justitsministeriets forskningskontor (2024). https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2024/01/Drab-i-Danmark-2017-2021_WT.pdf

Kaare, G., Gade, K., Kvist, I. (2023). Fra handlingsplan til praksis: En undersøgelse af risikoorienteret arbejde med partnervold og drab i Danmark.

Kropp, P. R., & Hart, S. D. (2022). Brugermanual SARA-V3. Socialstyrelsen.

Mandecenteret. (2024). Årsberetning 2024: Små stemmer, stor betydning.

Nathalie Weih, K. B. H. J., & Oldrup, H. (2019). Risikovurdering af vold i nære relationer – Et inspirationshæfte til professionelle. Lev uden vold.

Ottosen, M. H., & Østergaard, S. V. (2022). Partnervold i Danmark 2020. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Politiets årsberetning 2021: Rigspolitiet. (2021). Årsrapport 2021. <https://politi.dk/om-politiet/virksomheden/aarsrapporter/2021>

Politiets årsplan 2022: Rigspolitiet. (2022). Politiets mål- og resultatplan 2022. <https://politi.dk/om-politiet/virksomheden/aarsrapporter/2022>

Rasmussen, N., Nørregård-Nielsen, E., & Westermann-Brændgaard, N. (2016). Forebyggelse af drab og dødelig vold i nære relationer. Trygfonden.

Rasmussen, S., & Dam, S. (2020). ”Hjælp, hjælp mig!” En kvalitativ undersøgelse af voldsudsatte kvinders fortællinger om at søge- og få formel hjælp fra myndighederne.

Regeringen. (2023). Regeringens handlingsplan mod partnervold og partnerdrab 2023–2026.

Skjerping, H. (2017). I hvilke grad foretar barneverntjenesten og politiet systematisk risikovurdering i saker som omhandler vold i nære relasjoner? (Masteroppgave, Universitetet i Stavanger).

Artikler og øvrige publikationer

- Ejrnæs, M. (2007). Risikable risikoanalyser: Eksempler fra Socialforskningsinstituttets publikationer om børns risiko for at pådrage sig sociale problemer. FoSo Arbejdspapir, (3). Aalborg Universitet.
- Ejrnæs, M., & Monrad, M. (2020). Praktikeres risikovurderinger: Brugen af risikofaktorer i forebyggelsen af ungdomskriminalitet. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 107(2), 104–121. <https://doi.org/10.7146/ntfk.v107i2.124868>
- Ejrnæs, M., & Monrad, M. (2022). Overdreven risikoopfattelse, men underdreven chanceulighed? Risikovurderinger på børn- og unge området. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*, (1). <https://dpt.dk/temanumre/2022-1/overdreven-%20risikoopfattelse-men-underdreven-chanceulighed-risikovurderinger-paa-boern-og-unge-omraadet/>
- Ejrnæs, M., Jakobsen, I. S., Mayland Lyngholm, L. T., Michelsen, R. R., Moesby-Jensen, C. K., & Monrad, M. (2020). Professionelle praktikeres risikovurderinger og de faktiske risici. *Uden for Nummer*, (40), 34–47. <https://socialraadgiverne.dk/wp-content/uploads/2020/06/40-UdenForNummer.pdf>
- Ejrnæs, M., Jacobsen, I. S., Michelsen, R. R., Moesby-Jensen, C. K., Lyngholm, L. T., & Monrad, M. (2019). Professionelles faglige risikovurderinger: Rapport til kommunerne. Aalborg Universitet.
- Frank, N. (2022, 25. december). Drabet på min søster var forudsigeligt. Desværre fandt jeg først ud af det, da hun var død. *Politiken*, Sektion 2, s. 1.
- Gubrium, J., & Holstein, J. (2012). Kap. 2. I J. Gubrium, J. Holstein, A. Marvasti, & K. McKinney (Red.), *The SAGE Handbook of Interview Research* (s. 27–43). SAGE Publications.
- Molander, A. (2011). Efter eget skøn: Om beslutsfattende i professionelt arbejde. *Socialvetenskaplig tidskrift*.
- Møller, A. M. (2021). Mobilizing knowledge in frontline work: A conceptual framework and empirical exploration. *Perspectives on Public Management and Governance*, 5, 50–62. <https://doi.org/10.1093/ppmgov/gvab023>
- Møller, A. M. (2024). Det faglige skøn i et magtperspektiv. *Magtudredningen 2.0: Essay-serien*, Tema 11. Aarhus Universitet. <https://ps.au.dk/fileadmin/...>
- POV International. (2023, 19. april). Så mange drab bliver der begået i Danmark og så mange bliver dømt. <https://pov.international/drab-og-domte-i-danmark/>
- Törnqvist, N., & Wettergren, Å. (2023). Epistemic emotions in prosecutorial decision making. *Journal of Law and Society*, 50(2), 208–230. <https://doi.org/10.1111/jols.12421>
- Vaaben, L. (2019, 22. august). Ny forskning: 300 ud af 536 kvindedrab blev begået af partneren. *Information*. <https://www.information.dk>
- Vaaben, L., & Løwenstein, K. M. (2022, 26. november). De magtfulde få: En særlig gruppe mænd begår hyppigt vold mod partnere. Tilhold bliver brudt igen og igen. *Politiken*.
- Gaardhøj, S. T. (2021). Ny efter- og videreuddannelse: Politifolk skal have mere viden for at forebygge bedre i svære sager. <https://dansk-politi.dk/nyheder/ny-efter-videreuddannelse-politifolk-skal-have-mere-viden-forebygge-bedre-svaere-sager>

